

6
MAM
BER
6

ROMAN

No

7

Ptl. Tia Terkmann,
orelikunstnik.

KIRJASTUS-OSAÜHISUS „ARENG.”
TALLINN, 1930.A. IX. AASTAKÄIK.

Hind 40 senti.

„Romaanik“ tellimishinnad: 12 kuud 7.50; 6 k. 4.00; 3 k. 2.25; 2 k. 1.60.

Õrna, peenekooreline Korint,

sisaldab hulk väärtus-
likke toiduollusi ning
maitseb pealegi suure-
päraliselt kõige mit-
mekesisemal kasuta-
misel.

Sisukamaks muutub söögikaart,
kui perenaine oltramalt tarvitab

korinte.

Romaan nr. 7

SISU:

- Hanns von Spielberg: Kolmiktäht.
H. Courths-Mahler: Sa oled mu sti-
dame suvi.
Franz Farga: Kirjatasku.
E. van Lidth de Jeude: Kuidas ma
ennast lasen äratada.
Mór Jokai: Vene idüll varemast ajast.
H. Vühner: Kiigeke.
Frank Crane: Abielu ja viisakus.
Djirius Mangur: Tüssatud varas.
Karel Capek: Märkusi.
Oleg Berting: Vari sügavikust.

Mõistatus

Nr. 7 (193).

Seadnud E. Gutmann.

mind	gi	vast	mind			mist	gi	ak	gat
gu	le	suud	tuk	sil	eks	nud	i	mi	vaa
nul	le	le	le	le	ki	nul	le	sus	na
huul	pil	mi	su	ti	le	ta	eks		
	mind	suud	verd	ti	su	ju	merd	all	
	tab	suud	kui	leh-	vat	nud	õi	o	
le	ne	ke	reb	leh	ju	gus	puu		
re	mind	de	del	ti	vad	te	vaa		
en	va	suud	rind	ke	ke	ju	eh	ta	tav
le	tar	tuul	ya			nud	suits	ta	ga

Missugune Gustav Suitsu luuletus on
siin peidus?

Lahendada ratsamehe kõnnaku abil.

Lahendus ilmub „Romaan“ Nr. 11(197).

ROMAAN'I

tellimishinnad:

Kodu- ja Lätimaale:

12 kuud (24 nr. nr.)	Kr. 7.50
6 kuud (12 nr. nr.)	„ 4.00
3 kuud (6 nr. nr.)	„ 2.25
2 kuud (4 nr. nr.)	„ 1.60
1 kuu (2 nr. nr.)	„ —.80
Üksiknumber	„ —.40

Välismaile:

12 kuud	Kr. 10.—
6 „	„ 5.—
3 „	„ 2.50

Tellimisi võtavad vastu ilma lisa-
tasuta kõik postiasutused, rmtkpl.
ja „ROMAAN'i“ müüjad.

Talituse aadress:

TALLINN, MÜÜRIVAHE tän. 16

Telefon 12-53.

Romaan

Nr. 7 (193)

Aprill 1930

IX. aastakäik.

Kõik suitsetavad paberosse

Laferme Nr. 50 Manon Baar Stella

20 tk. — 50 s.

20 tk. — 35 s.

25 tk. — 35 s.

20 tk. — 25 s.

Diva Must Peeter

25 tk. — 25 s.

25 tk. — 15 s.

Meie vabrikus puhastatakse tubakat pneumaatilisel viisil tolmust ja teistest tervisele kahjulikkudest lisandustest.

A/S. „LAFERME“

Kolmiktäht.

Saksa kirjanik **Hanns von Spielberg'i** romaan.

3

Politseinikud läksid. Vaevalt oli viimane neist majast väljas, kui eit trepikotta rutatas ja ukse kinni viskas. Siis tuli ta kiirelt tagasi ja oleks peaaegu noore ohvitseri ette põlvili langenud, nii ülevoolavalt tänas ta seda ta abi eest.

„Ma ei tea, kas tegutsesin õieti, et lasin südamel kõnelda — ehk on madame de Vernier tööpoolest poliitilistesse asjadesse segatud,“ vastas Stetten.

„Ei, ei, mu härra!“ tõendas rauk ägedalt. „Ainult isiklik vaen tõi politsei siia.“

Stetten vaatas talle teravalt ja umbusklikult otsa. „Nii? See selgub ju varsti. Teie, madame, ei näi olevat see lihtne majapidaja, kellena end näitate?“

Eit vastas, oma kindlust aegamööda tagasi võites, vastuküsimusega: „Kas mul ei ole au sama härrat enese ees näha, kes eile küsis madame de Vernier'i?“

Kui eit viivitas, jatkas ta: „Mul on tähtis teade madame'le vicomte Gaston de Labourd-Macardi üle!“

Eide kortsuliste näojoonte üle libises kerge päikesehelk: „Härra vicomte'i üle — ah,

madame on õnnelik — olime juba suures mures!“

„Kas salgate veel, et madame on siin? Te olete halb diplomaat.“ Stetten pidi naerma.

„Vabandust, monsieur, kuid see on teine asi, kui toote hea teate meie kalli vicomte'i poolt.“

„Kahjuks ei ole see teade hea.“

Eit ehmus: „Ta on haavatud?“

„Ta oli haavatud —“

„Surnud?“

„Ta suri mu käte vahel.“

„Oh, mu Jumal!“

Stetten jättis naisele aega kogumiseks. „Ma võin teie perenaisega kõnelda? Madame on selles majas?“

„Ei. Avan heameelega kõik toad, ma rääkisin tõtt: madame ei ole siin.“

„Siis Pariisis? Ärge katsuge salata.“

„Kui härra jätab mind kaheks tunniks üksi, vastan sellele küsimusele. Nüüd ma ei või — ma ei tohi!“

„Hüva! Tulen kahe tunni pärast uuesti. Kuid annan teile nõu mind mitte ninapidi

vedada, muidu lähen kohe meie kubeneri juure ja muretsen talt käsu madame de Vernier kinnivõtmiseks. Et leian daami teie politsei kaasabil või ilma selleta, selle peale olge kindel!"

Kärsitult jalutas Stetten järgmised tunnid ilmalinna tänavatel. Eilne kurb ilm oli toredale kevadeilmale ruumi annud. Pariis näitas end päikesepaistel ilusamast küljest. Varasest hommiktunnist hoolimata rändasid pidulikult riietatud, heatujulised inimesed läbi tänavate nagu oleks öuduste lõpp kindel, rahu tagatud, Prantsusmaa saatust otsustatud. Suur mass näis elavat lõbule, uudishimule, rahuldamisele. Iga möödaminevat Preisi ja Vene ohvitseri vahiti nagu ime-looma ja kui Stetten sõi väikese eine Restaurant des Palais Royals, kogu ta laua ümber vaatehimulik publik, kellele näis vist imelik, et barbar sõi noa ja kahvliga.

Lõpuks möödusid kaks tundi. Täpselt seisis Stetten jälle maja ees Rue de Honoré'l ja kohe avanes ka uks. Majapidaja viipas ohvitserile talle järgneda. „Madame võtab teid vastu — usaldades, et Preisi ohvitser ei anna välja kalte õnnetut naist nende vaenlastele,“ sosistas ta murelikult küsiva pilguga, kuna ta Stetteni kõrval läbi trepikoja astus.

„Madame võib olla rahulik. Kuid ma oletan muidugi, et teie käskijanna ei ole mõne salavandeseltsi liige!“

„Selles võite olla julge, mu härra. Madame de Vernier ei tarvitse kedagi karta peale isikliste vaenlaste.“

Majapidaja astus läbi terve rea kaunis väikesed, kuid soliidse luksusega sissesetatud ruume alumisel korral ning avas lõpuks ukse, mis viis tagaaeda. Seda ümbritses kõrge müür. Kui Stetten oma vaikiva saatjaga oli astunud läbi väikese värava selles müüris, nägi ta end kitsal tänaval. Mitte kaugel väravast seisis tüürisõiduk, sest kutsaril ei olnud mundrit. Eit avas ukse ja palus Stetteni sisse astuda, siis võttis ta ise alandlikult taguniselt istmel istet ja näitas allalastud aknaeesriietele. „Palun, et härra ei tõsta kardinaid lühikese sõidu kestel.“

Stetten noogutas vaikides, asja saladuslikkus hakkas teda huvitama.

Vanker sõitis kiirelt ja peatas umbes kümne minuti pärast. Jälle seisis nad suure müüri ees, jälle avas eit väikse aiavärava, jälle sammusid nad läbi hästihoitud aia. See näis peaaegu park. Eit pööras kõrvalteele, mis juhtis läbi inimkõrgete sirelite. Mõne saja sammu järele avanesid pöösad ja Stetten seisis väikese, vist ainult mõnetoalise villa

ees, mis oli ilus, kuid mida ajahammas rahule ei olnud jätnud. Majake näis seisnud kaua tühjalt.

„Oleme kohal! Lähen teid perenaisele teatama.“

Eit ruttas vähesed trepiastmed üles, avas klaasukse ja kadus eesriide taha, mis varjas tagumist ruumi. Siis ilmus ta uuesti ja viipas. „Madame laseb paluda.“

Stetten tundis möödunud aja puhangut, kui astus väiksesse aiasalongi. Kui kaua oli sellest tagasi, et oli näinud nii sõbralikku kaminatuld ja tunnud mugavuse vaikeset nõiduvust, mida võib anda naise hool. Tuba oli lihtsalt sisse seatud, vist rohkem suve jaoks kui nendeks jahedateks kevadepäevadeks, kuid oli kohe tunda, et peen maitse oli korraldanud vanu mööbleid, kõrgealgseid toole ja kullatud lauakesi.

Stettenil ei olnud palju aega ringi vaadata, sest varsti tema järele astus madame de Vernier sisse. See oli väike, gratsiöös daam, peenjooneline nagu näitas endise ilu jälgi, rasked, mustad juuksed olid paiguti valged. Madame de Vernier pidi olema nutnud, ta silmad punetasid ja silmakarvad särasid niiskelt.

Ta teretas Preisi ohvitseri elegantse daami kindluse ja enesevalitsusega.

„See on sõbralik teist, mu härra, et tulite mu juure ja ma häbenen asjaolusid, mis mulle teevad võimatuks teid omas majas vastu võtta, jah, mis mind sundisid teie külaskäiku piinlikkude tingimustega siduma. Loodan, et mulle andeks annate.“

Selle juures näitas ta lahkelt ühele toolile ja võttis siis ise solval istet. Silmapilguks istus ta tummalt, siis näis ta sunnitud enesevalitsus kokku vajuvat.

„On see tõsi, et Gaston on surnud!“ hüüdis ta ja kuumad pisarad purskasid ta silmist.

„Vicomte de Labourd-Macard suri isamaa eest, madame,“ ütles Stetten. „Ma surusin ta silmad kinni. Tulen, madame, et tuua teile seda kirjataskut, seda kella ja seda väikest summat, mis leidsid surnu riietest.“ Ta pani asjad lauale.

Madame de Vernier ei näinud algul seda kõike tähele panevat, nii väga andus ta oma valule. Siis aga näis ta ehnuvat, ta haaras kirjatasku järele ja lehitses selle sisu: „Te lugesite neid pabereid, mu härra?“ küsis ta kindlusetult.

„Pidin seda tegeme, et leida isikut, kellele teatada vicomte'i surmast, madame. Kuid ma lugesin pabereid — ja — unustasin teie kirja sisu kohe.“

Madame de Vernier vaatas uurivalt, peaaegu kartlikult tema poole, ta huultel näis olevat küsimus. „Usaldan aumeest ja Preisi aadelimeest!“ ütles ta siis tasa väriseval häälel, „ja ma tänan teid teie viimaste sõnade eest, härra —“

„v. Stetten, madame.“

„Stetten? Mulle näib, et olen seda nime juba kuulnud, mu härra, kuid ma tuletan asjatult meele —“

„Ehk nimetas vicomte Labourd, et ta Venemaal tagasi tulles elas mu isa majas korteris.“

„Ah, jah, nii see on. Ja nüüd mäletan ka, kui vaimustatult ta kõneles armsast hoolitsemisest, mis talle seal osaks saanud ja ühest kenast, noorest tüdrukust, kes ta eest ennastohverdavalt hoolt oli kannud. Teie õde, härra von Stetten?“

„Mu onutitar Jakobäa, armuline proua, mu südamele aga armas nagu õde.“

Üle noore ohvitseri näojoonte libises vist kerge puna, kui nimetas Jakobäa nime, sest proua de Vernier naeratas vaikselt — kerget, kurba naeratust.

„Ja nüüd, kui tahate oma headust täielikuks teha, härra von Stetten, jutustage mulle, mis teate mu õnnetu, armsa Gastoni viimaste tundide üle. Te mõistate isegi, kui kallis on mulle iga teade, sest ma armastasin teda kui oma poega.“

Stetten kummardas, kuid enne kui võis alustada, katkestas madam de Vernier teda veel kord: „Lubage, et hüüan oma tütre, härra von Stetten. Mõlemad noored inimesed kasvasid nagu vend ja õde ja armastasid üksteist õrnalt. Louison ei annaks mulle andeks, kui ma ei teeks teda teie sõnade tunnistajaks.“

Ainult silmapilguks jäi madam de Vernier kõrvaltuppa, siis astus ta jälle sisse ja talle järgnes noor daam: „Luba, et esitlen sulle härra von Stettenit!“ ütles ta vormilikkusega, mida ilmadaam ei unusta ka suurema ärevuse silmapilgul.

Ohvitser oli üles tõusnud — ta seisis silmapilgu nagu pimestatud. Kui ilus oli see tüdruk! Kõrge, sale, paenduv keha täiuslikkude proportsioonidega, mille õrn veetlus ilmnes kerges, laias siidikleidis eriliselt. Väikest pead kroonisid tumepruunid juuksed, mis kuklas olid seotud Greeka sõlme, millest arvatud, väikesed lokid lan-

gesid peenele kaelale. Ilusa tüdruku silmad olid nagu emalgi punased, ka tema oli nutnud, kuid Stetten vaatas ometi inestavalt nende opaalisära, tumedaid, pikki ripsmeid, mis varjasid ilusaid tähti kadedalt, tihedaid, peeneid kulme, mis ühinesid peaaegu õiges joones õige nina kohal. Ja kui tüdruk nüüd kergelt suu avas ja näitas kaks rida pärlvalgeid hambaid, kui ta silmalaud tõstis ja Stettenile silmapilguks sügava kurbusega silmadesse vaatas, lõi ta süda. Ta teadis, et ta ees seisis ilusam naine, keda ta ialgi näinud.

Tal oli raske mõtteid koguda ja ema soovi täita. Ja kuna ta ettevaatlikult jutustas vicomte'i viimastest tundidest, ilua surija poolt talle usaldatud saladust nimetamata, pidi ta ikka jälle vaatama Louisoni ja nägi tas ikka uut ilu. Ta kerge, ebateadlik graatsia, kui ta istet võttis, ta liigutuste otsimatu peensus, väike jalg kõrge kannaga kingades, mis aegajalt tuli välja heleda siidikleidi alt, kitsad käed roosiliste, ravitsetud küüntega, sile, kõrge otsaesine, põskede õrn ümarus, peen lõug väikese lohuga — jah, mis ei olnud selles tüdrukus ilus, võrratu täiuslik!

Kuid Stetten oli liig hästi kasvatatud, et ei osanud imetlust alla suruda. Ta lõpetas jutustuse ja tõusis, et jumalaga jätta.

Madam de Vernier tänas teda veel kord viisaka südamlikkusega ja nüüd avas ka Louison huuled, mis seni olid vaikinud. Ta sirutas Stettenile lihtsa loomulikkusega väikese käe ja ütles looritud, kuid kõlava häälega: „Ka mina pean teid tänama, härra von Stetten. Ja kui teie kodumaale tagasi pöörate, siis — palun — tervitage preili Jakobäat, keda hakkasin armastama Gastoni jutustuste järele — õelge talle meie tänu ta headuse eest, mida näitas mu armsale onupojale.“

Stetten kummardas õrna käe üle, mis oli jäänud ta paremasse kätte, kuna Louison kõneles, ja surus huuled valgetele sõrmedele.

„Veel midagi, mu härra, kui teie lubate,“ algas madam de Vernier uuesti. „Mu vana Madeleine, me truu majahoidja, kes üksi jäi mu majja, kui kõik teised teenijad lahti läsin, jutustas mulle, kui rüütellikult teie ta vastu esinesite. Mul on tarvidus teile korrata, mis Madeleine teile juba on õelnud, et politsei tagakiusamine ei ole sihitud

Soovitame suitsetajaile kõrgeväertuslisi **A/S. „LAFERME“**
paberosse ja tubakaid.

keisri pooldaja vastu, mida ma salgamata olen, vaid ainult isikliste suhete vastu. Loodan, et mind usute, härra v. Stetten. Ja kui see on nii, oleksin teile tänulik, kui asute korteri Rue Honoré'l ja mu majas kodu leiate. Te oleksite kahe, ülekohtusel viisil tagakiusatud, üksiku naise kaitse, härra v. Stetten!"

Ohvitser kummardas. „Katsun omale uue korteritähe muretseda, madame. Ja kui teile muidu võin olla kasulik, palun mu üle käskida!"

„Täna teid! Loodetavasti võime varsti Pariisist lahkuda ja ei tarvitse teid tülitada.“

Imelik! Stetten tundis südames pistet, kui kuulis neid sõnu, mis olid ometi endastmõistetavad. „Te lahkute Pariisist?“ kordas ta. „Ma ei või loota, et tohin daame veel kord külastada?“

Madam de Vernier viivitas vastusega. Ta näis kaaluvat ja vahetas siis kiire pilgu tütreaga. „Peate kirjutama olude arvele, kui ei või teile praegusel silmapilgul vastata, härra v. Stetten,“ ütles ta lõpuks kerges kohmetuses. „Ma ei tarvitse aga rõhutada, et mulle teistes oludes oleks au ja rõõm teid meie juures näha.“

Ta ulatas ohvitserile käe — kes tundis, et ta kõneles tõtt.

„Loodan ikka veel, et teil on võimalik mind vastu võtta!“ palus ta. „Ja ma julgen avaldada soovi, et mõlemad daamid varsti pääseks vabatahtlikust vangistusest, milles elate. Ehk tohin juure lisada, et silmapilgul ei käsi Pariisist mitte politseipresident, vaid meie kuberner.“

„Oh, härra v. Stetten, politsei on ainult vilets tööriist ühe vägevama käes, kelle suhted ulatavad ka teie peastaapi. Ma ei või ega tohi rohkem öelda! Elage hästi, mu härra, ja mõtelge headuses kahe raskelt katsetud naise peale!“

Veel kord kummardas Stetten, veel kord vaatas ta joovastuses noore tüdruku õilsasse näkku, siis seisis ta väljas. Nagu und nähes sammus ta oma saatjaga läbi pargi, astus ootavasse sõidukisse, sõitis tagasivaatamata läbi tänavate ja ärkas alles unistustest, kui oli jälle Rue Honoré'l.

K o l m a s p e a t ü k k.

Elba valitseja.

Stetten läks tööpoolest veel samal päeval võõrastemajast madam de Vernier majja. Ta tundis igatsust ruumide järele, kus ilus tüdruk oli jalutanud, ja kui ta astus läbi tubade, arvas ta igalpool tundvat õrna lõhna,

mis oli teda ümbritsenud peidetud aiama-jakeses, kus daamid ta vastu olid võtnud. Selle spineti ääres võis ta istunud olla, selles lillekorvis olid ta õrnad sõrmed korraldanud taimi, mida ta väga armastas, nagu jutustas majahoidja; vaikne nurk aias oli olnud ta armsam koht ja ta oli lehitsenud selles Chateaubriandi köidet, mis lamab lahtiselt salongis laual!

Stetten oli tulnud noorukesena lahinguellu, ta oli seni vaevalt nime järele tunnud armastuse imeväge. Kodus, isamajas, elas kena, armas tüdruk blond lokkide ja sinisilmadega, keda ta armastas; kuid see oli vanema venna armastus noorema õe vastu. Jakobäa oli olnud ilus tütarlaps, kui ta oli viimast korda isamajas, neli aastat tagasi, väike, veetlev olevus, kes ühel silmapilgul nuttis ja naeris, kellega võis juttu vesta, keda aga keegi tõsiselt ei võtnud.

Imelik! Täna pidi ta mõtlema Jakobäa peale! Ja äkki segunes ta kuju Louisoni kujuga ja ta pidi tahtmatult mõlemaid tüdrukuid võrdlema. Kas Jakobäa ka ilusaks oli läinud? Oh, ta oli alati olnud kena, ja isa kirjutas, kuidas ta oli arenenud vaimliselt ja kehaliselt. Kuid Louisoniga teda vist võrrelda ei saanud — ei, iialgi! Vaikne, kena põllulill toreda roosi kõrval!

Sarnastes unistustes veetis Stetten järgmised päevad. Ta lahkus ainult majast, kui kutsus teenistus, ja söögiaegadeks Palais Royal'is seltsimeeste ringis. Ka siin istus ta unistavalt vallatus ringis ja lasi end vaikides nökkida imelise muutuse pärast, mis temas oli sündinud. Isegi vana Blücher, kes, kui silmad paranesisid, igal õhtupoolel tuli peastaabist Palais Royal'i, et mängida harjunud kirega, pidi olema kuulnud imelisest muutusest oma lemmiku olekus. Kui ta Stettenit ühel päeval teretas, ähvardas ta naeratades sõrmega: „Poiss, poiss, mis lood need on! Södur ei tohi tukkuda! On ülim aeg, et jälle tegevust saame! Noh, küllap selle eest hoolitsen!“

Kümme korda päevas päris Stetten vanalt Madeleine'ilt, kas sel ei ole tema jaoks ülesannet, ja kui eit naeratades eitas, siis jooksis ta meeleheitliselt toas edasi ja tagasi või noppis aias esimesi kevadelilli, et saata neid Madeleine'iga daamidele tervituseks nende kodust. Seda vana Madeleine ka tegi ja tõi igakord sõbraliku tänusõna tagasi — muud midagi!

Nüüd tuli aprillikuu keskoht. Pariis oli ärevuses, igalpool kõneldi, et Prantsusmaa saatust tuleb kaalule. Tõelikkuses oli ta saatust juba otsustatud. Peale pikka viivitust

oli Fontainebleau aheldatud lõvi allakirjutanud troonist lahkumise dokumendile ning näis asjatu, et ta loobus troonist oma poja, väikese Rooma kuninga kasuks. Võitjad olid otsustanud Bourbonide suguvõsa uuesti troonile panna; lõpuks andis Napoleon nõusoleku täielikult liitlaste tahtmist täita ja vahetada Prantsusmaa trooni, Euroopa üle valitsemise, mida oli juhtinud raudse rusikaga, väikese Elba saare vastu!

13. aprillil sai see teade Pariisis tuttavaks. Sama päeva õhtupoolel sai Stetten lühida pileti madam de Vernier'lt, milles see teda palus veel kord Madeleini juhatusel tema juure tulla. Tema ja ta tütar lahkuvat homme Pariisist ja tal olla soov teha enne seda kõnelda.

Põletava kärsitusega ootas Stetten määratud tundi ja kui ta lõpuks istus vanaeide kõrval vankris, värises ta rõõmust ja ootusest. Ta tohtis teda jälle näha — tahtis veel kord ta elu üle rõõma tunda — missugune õnn!

Mõlemad daamid, ema ja tütar, võtsid ta vastu nagu vana sõbra. Louison näis Stettenile täna veel ilusam kui esimese viisi ajal. Ta kandis musta kleiti ja voldilise riide tume toon tõstis ta toredat näojume imelisel viisil. Aegajalt ilmus ta põskedesse puna ja kui ta naeratas, muutus lohk põses sügavamaks. Esimest korda mõtles Stetten sellele, missugune õnn see oleks suudelda seda väikest, magusat lohku.

Kuid madam de Vernier tahtis nähtavasti ta tähelepanu täielikult enesele juhtida. Aimas ta vaikset kirge sakslase rinnas, ei tahtnud ta sel edasi areneda lasta? Ehk! Naise silmad vaatasid teravalt! Või oli tal Stetteniga tõepoolest tähtsaid asju rääkida?

See oli igatahes tõsine kõne, mida ta algas.

Ta tuletas veel kord vicomte surma meele. Kerge kohmetusega päris ta, kas Labourd-Marcard viimastel tundidel ei olnud kõnelenud juhtumistest Venemaal, kas ta oli meele tuletanud oma romantilisi avantüüre põgenemisel? Stetten ei viivitanud nimetamast vicomte jutustust Vene maapõuesse maetud varandustest, kuid lisas ühtlasi juure, et talle näib asjatu iga katse neid sealt välja võtta, kuid teated, mis talle annud surija, olid väga ebatäpsed. Vilno ümbrus-

kond tuleks penikoormate viisi läbi uurida, kui tahetakse teha järeluurimusi, sest olla vaevalt loota, et vicomte'i kaduma läinud või varastatud ülestähendused üles leitakse. Ta ütles seda täie veendumusega. Ka teda oli nädalate eest vicomte'i muinasjutulik jutustus vangistanud, ka tema fantaasia oli peale ööd Joune'i orus äritatud olnud, kuid rahulikumat kaalumisel oli ta tagasi võitnud oma hinge tasakaalu, mis oli möödaminnes vicomte'i jutustuse läbi peidetud miljonitest kõikuma löönud. Misparast taga ajada võimatut, kättesaamatut?

Prantslanna kuulas ta juttu rahulikult, kuid põneva tähelepanuga. Kord läbistas noore ohvitseri mõtteid imestuse tunne, et madam de Vernier alles nüüd seda asja meele tuletas; talle näis, et see ei oleks juhtunud, kui ta oleks tunnud juba nende esimesel kokkusaamisel peidetud riisade saladust. Kuid ta naeratas enese üle. Kust pidi ta vahepeal midagi kuulda saanud olema?

Pealegi jättis ta selle jutu varsti ja — nagu näis noorele ohvitserile — teatava rahulduse ilmega ja asus poliitiliste küsimuste juure. Terava mõistusega joonistas ta Prantsusmaa olukorra, maa tulevikku. „Mis peate keisrist, härra von Stetten?“ küsis ta siis äkki.

„Lubage mul vastus võlgu jätta, armuline proua,“ palus see, kuid madam de Vernier ei tahtnud seda kuulda.

„Napoleon on mu isamaale palju õnnest toonud, madam, ta on olnud jumalannuhtluseks kogu Euroopale ja kontinent hingab vabamalt seitsaadik, kui ta on võimeks tehtud,“ ütles lõpuks Stetten. „See ei takista mind tas näha võimsat isikut.“

Madam de Vernier langetas tasa halliksläinud pea. „Te olete õiglasem, kui arvasin seda preislasest, härra v. Stetten. Ka mina ei ole vigade vastu pime. Uskuge mind, tunnen teda paremini, kui suurem osa neid mehi, kes olid viimastel aastatel ta ligi. Öppisin teda tundma lihtsa kindräl Bonapartena, sattusin siis, kui olin keisrinna Josephine'i kojadaam, temaga nii tihti kokku nagu harvad sugulased ja oli kord aeg, kus võisin uhkustada, et omasin osa ta usaldusest. Tunnen ta taltsutamatu valitsushimu, ta hoolimatut egoismi, ta määratud enesetunnet. Ja ometi olen keisri

Soovitame suitsetajale kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberose ja tubakaid.

Fotofarikas.

Pr. **Tia Terkmann**, andekas noor orelkunstnik, esines iseseisva orelilõhuga pühapäeval 16. märtsil s. a. Pühavaimu kiriku uuel orelil. Pühavaimu kiriku orel on parimaid oreleid Eestis, ja on pr. Terkmann'i isa, orelmeisteri A. Terkmann'i meistertöö. Noore kunstniku hingelist, ilusat ja tehniliselt puhtalt läbitöötatud mängu olid kuulama tulnud hulk rahvast, kirik oli täidetud viimase platsini.

vaimustatud pooldaja. Olen seda hoolimata ta vigadest, olen seda, kuigi ta kandis kord brutuaalset vaenu mu vastu, sest et jään truuks ta äratõugatud abikaasale. Teie ei tea, mis suur mees oli ta Prantsusmaal, Euroopale, teie ei tunne ta isiku võimsat, veetlevat võimu, kellele keegi vastu panna ei suutnud. Nagu teine Herkules puhastas ta Euroopas kõdunenud olude augiastalli.“

Stetten ei olnud ehk neile elavatele sõnadele nii palju tähelepanu pööranud, kui madam de Vernier ootas. Ta pidi ikka jälle vaatama õrnadele sõrmedele, mis graatsiliselt tõmbasid niiti läbi tikanduse, ja ta igatses Louisoni ilusaid silmi näha.

„Ja teie jagate oma ema imetlust, preili?“ küsis ta sellepärast, kui ema lõpetas.

Silmad avanesid nüüd tõepoolest — nad kohtasid lühikeseks silmapilguks tema omadega — siis langesid pikad, siidised laud jälle alla. „Mis teab noor tüdruk poliitikast,“ ütles Louison kergelt, kuid armsa naeratusiga.

„Kuulake, härra v. Stetten! See on meie noorus, kes ei ole näinud musti päevi, päevi, mil iga üksik värises elu ja au, vara ja raha pärast nagu meie revolutsiooni ajal! Ja ometi on Louisonil põhjust olla keisrile tänulik. Nii kaua kui tema vägev käsi meid varjas, olime kindlad oma vaenlaste tagakiusamiste eest; mis meile nüüd toob järgmine päev, on teadmatu.“

Stetten tahtis midagi küsida, kuid prantslanna jätkas: „Teie näitasite meile erilist headust ja osavõttu, härra v. Stetten, ja ma tasuks heameelega teile usalduse, mis teie ausameelse vaenlasena meile teinud —“

„Aga, madam!“

„Siiski, mu härra! Ja sellepärast on mul piinlik, et ei või ega tohi nii avameelne olla, kui ma heameelega tahaks. Ärge selle üle pahandage. Ehk tuleb päev, kus kaob pimedus, mis looritab veel täna meie olusid, ehk juhib meid saatus, mis armastab imelisi teid, veel kord kokku.“

„Oh, kuidas seda sooviksin, madame!“

Prantslanna naeratas. „Ka meie soovime seda, kas kahtlete selles, härra v. Stetten. Kuid millal, seda otsustab aeg.“ Ta vaikis silmapilgu, siis jätkas ta: „Me reisime homme. Ma ei tohi siin oma peremehele kauemini tüli valmistada ja meil õnnesus saada passid.“

„Te lähete Inglismaale? Kas võin loota teist midagi kuulda?“ küsis v. Stetten.

„Arvatavasti läheme Inglismaale — vähemalt esialgul,“ vastas prantslanna põigeldes. „Võite olla kindel, et teile kord kirjutatan. Teie ei tohi meid pidada tänamatuks, härra v. Stetten.“

„Mitte sellepärast, madam! Sooviksin, et võiksin tõendada teile oma head tahtmist.“

Ta vaatas igatsevalt Louisoni poole.

„Just sellepärast palusin teid veel kord tulla. Omas üksilduses olime kaunis kindlad, loodan ma, kui Pariis meil on selja taga. Kardan ainult linnapiirist ülesõitu. Kas teil oleks võimalik meid selleni saata, härra von Stetten? Teie munder on meie kindel kaitse.“

Stetten viivitas silmapilguks. Ta oli ime-lik tunne. Kas mängis see naine komöödiat? Oli ta ehk siiski poliitiline agent, kelle teod kartsid päevavalgust? Kas tegutses ta isamaa huvide vastu, kui aitas ta Pariisist välja?

Kuid seal lõi Louison äkki silmad nii paluvalt üles, ta põskedesse tõusis kerge puna ja ta huuled sosistasid: „Ma kordan, ärge jätke meid maha, härra von Stetten!“ — et ta ei suutnud vastu panna. (Järgneb.)

Sa oled mu südame suvi...

Saksa kirjaniku **H. Courths-Mahler'i** romaan.

7

Surmanuhtluse ähvardusel oli ta sõbral ära keelanud ennast enne einet puiestikus näidata, ja sellepärast kasutas Norbert seda aega, mil ta kallim magas, töötamiseks. Vastutasuna oli Günter talle lubanud märku anda, kui ta puiestikus vahest arvatavat preilit von Rosenit juhtuvat nägema.

Peale selle oli välja tingitud, et kui Günter oma neiu kätte saab, siis hästi kauaks puiestikku jääb, et Norbert oma kallimaga einelaul õige kaua saaks üksi olla.

See kuu seipsetud kavatsus oli seni täidesaatmata jäänud. Nüüd, täna, pidi ta teostuma.

Võimalik, et Günter tänagi oleks ilmaaegu oodanud, kuna ta ju ainult lossi peaust silmas pidas, kui mitte tasane kahin teda ei oleks sundinud pilku pöörama. Väike orav jooksis temast mööda, ja kui ta virka loomakest silmadega jälgis, nägi ta eemal puuokste vahelt igatsusega oodatut, kes nagu tagaaetud loom vargselt pöösaste vahelt edasi pugus.

Ta kargas jalule ja peitis enese puu taha. „Oled sa mul nüüd käes, sina kelm? Või siis nii tahad sa mind ninapidi vedada? See ei pea sul korda minema,“ mõtles ta.

Nagu kord enne, nii laskis ta tema nüüdki eemale minna. Siis sidus ta taskurätiku pingi lähedale, kus ta istunud, puu külge. See oli kokkuräägitud märk Norbertile.

Ta naeris eneses, kui rätik lehvima hakkas. Seda teretas Norbert vististi rõõmuga.

„Ja nüüd järele — täna peab mu saatuse olema otsustatud, täna peab ta mulle vastuse andma!“

See otsus oli ta näol selgesti loetav.

Ettevaatlikult puu tagast puu taha rütas järgnes ta Hardyle.

Seegi hoidus laiadelt kõnniteilt kõrvale. Ta rändas kitsail kõrvalteil ja jõudis pooltunnilise rännaku järele puiestiku lõpule kõrgustikule, kus puude varjus ümmargune laud pinkidega seisis.

Siit oli ilus väljavaade aasadele ja põldudele, mida piirasid metsaga kaetud mäed.

Unistades silmitses Hardy õitsvat maad,

mis nüüd ta kodu oli ja mida ta oli õppinud armastama. Ta toetas pea käele, mille küünarnukk laual seisis. Ta pakkus ilusat pilti oma valges kleidis, mille peal ta kandis kullakarva siidtrikood ja vööd. Kübara oli ta oma ette lauale asetanud.

Vajunud magusatesse unenägudesse, naeratas ta oma ette. Ta pidi mõtlema, kuidas armastatud mees juba nädalaid oli püüdnud teda üksi kohelda. Kui heameelega oleks ta teda aidanud. Aga nüüd, mil ta seda takistamata oleks teha tohtinud, ei lubanud seda ta pelglikkus. Mis oli küll ta armsam mõelnud, kui ta tookord tema juurest põgenes ja Mia nime hüüdis? Kas ta ainas, et ta tema juurest oli ära jooksnud ainult kohmetuses ja segaduses, või uskus ta, et ta enesega ei tahtnud lasta rääkida, sest et ta tema tundeid ei vastanud? Kui ta seda nüüd oli äraütlemiseks arvanud ja temaga iial, ei iialgi enam armsaid sõnu ei rääkinud?

Ta ehmatas seda mõeldes. Aga siis rahustus ta jälle. Ei, ei, tema silmad olid teda nagu ennegi sooja loiduga otsinud. Ja kui ta tema eile oli sadulast maha aidanud — iial ei lasknud ta seda sõbral teha — siis oli ta tema südame valjut põksunist kuulnud. Ja ta silmad olid nii palava palvega temale vaadanud, nagu oleks ta küsida tahtnud: Mispärast, mispärast piinad sa mind veel?

„Tere hommikust, armuline preili!“ kõlas korraga tema kõrvu hääle, mida ta nii hästi tundis.

Neiu jahmatas ja punastas sügavasti. Taha vaadata ta ei julenud. Sama vähe vastata.

Günter astus tema juure.

„Vististi imetlete kaunist väljavaadet. Minugi arvates on ta väga hurmav,“ jätkas ta.

Kuid selle juures ei vaadanud ta maastikule, vaid neiuale.

Hardy oli pisut toibunud ja julges vargselt tema poole pilku heita. See pilk otse liigutas Günterit.

„Tere hommikust, härra von Halldorf

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Ma ei kuulnud teie tulekut ja heitusin, kui äkki teie häält kuulsin.“

Günter astus ta ette.

„Kas ei taha te mulle teretuseks kätt anda?“ palus at pehmesti.

Hardy tegi seda. Günter tundis, kuidas neiu käsi värises, ja see erutas teda. Kõvasti surus ta neiu käe oma huultele.

„Kas tohin siia veidikeseks istet võtta, või ei luba te mind oma lähedale jääda?“

Hardyl oli tunne, nagu peaks ta pimedast peast plehku panema. Aga ta pigistas hambad kokku ja jäi. Naeratada katsudes andis ta temale istumiseks märku. Ta taipas, et ta oma saatuse eest enam ei pääse, ja pigistas silmad kinni õnne eest, mis nüüd oli tulemas.

Günter kummardas tänades ja võttis ta vastu istet. Üksisilmi neiuks vaadates küsis ta äkki:

„Armuline preili, mis kurja olen ma teinud, et teie minule ei taha vaadata ja minu eest kõrvale hoiate kus aga iial saate?“

Aralt tõstis neiu silmad.

„Ma ei hoidu ju teie eest iial kõrvale.“

Günter laskus kummardades tema poole:

„Teie ei oska Jumal tänatud valetada. Tean, et teie minuga üksi jäämast hoidute. Näiteks ootan ma juba nädalaid igal hommikul teie ilmumist puiestikku ilmaaegu. Ja ometi tean ma, kui heameelega teie esimesi hommikutunde väljas veedate. Täna viimaks ometi lahkusite lossist aga te tegite seda ettevaatlikult, vargselt; ja kui üks orav minu pilku ei oleks kõrvale juhtinud, ma istuksin veel praegu kui tumm valvur puiestikusuus, ilma silmi pööramata lossiukselt, kust ma teie väljumist ootasin. — Ja ma küsin teilt veel kord: Kas on teil midagi minu vastu? Kas tülitän ma teid? Kas on mu sõnad viimati teid haavanud, minu sõnad, mis teile vististi päevaselgelt mõista andsid, mis minu südames teie vastu elab!“

Neiu näol vaheldus puna ja kahvatus. Siis ajas ta enese sirgeks, kindla otsusega seisukorda selgust tuua.

„Teil on õigus seda küsida,“ ütles ta sügavasti hinge tõmmates ja temale suuril silmil näkku vaadates, „ja ma ei taha teile vastust võlgu jääda. Ei — mul pole midagi teie vastu ja tülitav pole teie mulle kunagi olnud. Aga teie olete õieti näinud, kui uskusite, et ma teie eest kõrvale põikasin.“

„Ja mispärast tegite seda?“ küsis Günter ärevalt, ja ta silmad otsisid paluvalt neiu silmi.

See pilk pani neiu vabisema. Jälle tõmbas ta sügavasti hinge.

„Ma hoidusin teist eemale, sest et ma teid ei võinud lasta seda väljendada, mida mulle mõista andsite.“

Nüüd kahvatas Günter.

„Miks mitte? Oli see teile siis nii vastu-meelt, mis ma teile mõista andsin?“

Hardy nägu loitis.

„Sellele jään ma esiotsa vastuse võlgu. Tahan teile vaid ütelda, et ma teid enne ei tohtinud kuulda võtta, kui ma teile olen midagi tunnistanud.“

„Tunnistanud?“

Hardy pea vajus longu.

„Jah, härra von Halldorf, selle tunnistuse avaldan ma teile nüüd. Mina ei ole see, kelleks teie mind arvate. Uhes oma täditütrega olen ma teile ja krahv Günterile väikese näitemängu mänginud.“

Hämmastunult, kohkudes silmitses Günter teda.

„Näitemängu?“

„Jah. Mina ei ole mitte Mia von Speyer, vaid ma olen — Hardy von Rosen!“

Pooleldi sumbutatud hüüdega kargas Günter jalule ja astus just neiu ette:

„On see tõsi? Teie olete Hardy von Rosen?“

„Jah, härra von Halldorf. Kui ma krahv Herberti kummalisest testamendist teada sain, siis oli mul onupoja Günteri eest suur hirm. Ma — no jah — ma kartsin, et tema ehk mind võiks tahta kosida, et testamendi nõuded leiaksid täitmist. See abieluparagraaf hirmutas mind. Ja — ma teadsin ometi ju ette, et ma teda armastada ei võinud, ning kartsin sellepärast temaga kokkusäämist.“

Günter silmitses teda üksisilmil. Varjatud õnn säras neis.

„Teie teadsite juba ette, et te teda ei või armastada?“ küsis ta hinge kinni pidades.

Neiu lõi silmad maha.

„Jah, teadsin — sest et mu süda ühele teisele mehele kuulus.“

Günter võttis ta kätest kinni. Ärevus sai temast võidu.

„Hardy — Hardy — armas, magus Hardy — kes on see teine? Utelge mulle, kas tohin loota, et mina see olen?“

Neiu käed värisesid tema käes. Aga nüüd vaatas ta temale varjamata armastusega otsa.

„Jah, härra von Halldorf. Mina võisin teid sama vähe unustada nagu teie mind pole unustanud. Minu süda kuulus teile sest hetkest saadik, mil ma teid Nizzas nägin“

Uus suund naise kehalises arenemises. Kalevi naisvõimlejate osakond koondab naisi.

Tänapäeva moodne naine peab oma saleda joone ja paenduva keha. Sellest vajadusest saavad aru ka meie naised. Kalevi naisvõimlejate osakond on suutnud koondata oma ümber ligi 200 naist, kes võimlevad kaks korda nädalas 4. grupis. Peale selle korraldatakse iga pühapäev käike vabas looduses, et arendada oma keha mitmekülgset ja omada tervist, värskest, painduvust ja saledust.

Grupp naisvõimlejaid pühapäevasel käiguharjutusel.

Vaba harjutus.

Esindusgrupi naisvõimlejad prl. J. Allas ja prl. H. Valk.

Juhtideks on meie tuntuimad eriteadlased võimlemise alal, hrad Idla ja Müitr. Osakonna juhatusse kuuluvad: pr. Alev, (esinaine) prl. Tõrvand, (abiesinaine) prl. Kull, (varahoidja) prl. Allas (laekur) ja prl. Schmidt (kirjatoimetaja).

Mitte ainult võimlemisega ei saavutata painduvust ja saledust, vaid massaash peab siin avitajana pakkuma oma kaastööd. Selleks otstarbeks on välismaa eeskujul võimlejate osakond avanud Vana Posti tänaval Nr. 3 moodsa sissescadega massaashi kabineti. Uudsusena oleks nimetada erilist elektrilist massaashiaparaati, mis hästi läbilõõnud välismaa massaashi ja saleduskuuri instituutides. Kabinett võimaldab sportlist ja arstlist massaashi, tervisvõimlemist värskendavmassaashi ja saledus-elektrilist massaashi. Kabinetis töötavad pr. N. Mäduvere (juhataja), pr. E. Lukas ja hra. Edgar Klumberg. Naiskehalise arenemise liikumist juhib kehalise kasvatuse inspektor hra. E. Idla.

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Uut-tüüpi Saksa „saalestamise“ aparaat naisvõimlejate oskonna massaashi kabinetis.

Kui ma siin oma täditüttele Miale oma kartust onupoja eest avaldasin, siis tuli temale see ülemeelik mõte, et me osad vahetaksime ja ma piinlikust seisukorrast niiviisi üle saaksin. Mina pidin temaga siia tulema ja siin tema osa etendama. Ja nii see sündis.“

Südamlik, õnnelik naer tuli Günteri suust. Küsimata istus ta Hardy kõrvale, tõmbas ta oma kaenlasse ja suudles teda südamlikult.

Siis hoidis ta ennast eemale ja vaatas temale õrna valjusega näkku.

„Või siis selliseid kelmitempe teete teie, kelmid! Hardy, minu magus Hardy, selle eest pead sa hirmsa karistuse saama.“

„Oh, ma tahan heameelega iga karistuse vastu võtta oma ülemeelikuse eest. Sest ma olen juba tihti kahetsenud, et sellega nõus olin. Mis karistuse tahate mulle määrata?“

Günteri suudles ta käsi ja suud.

„Asi läheb halvasti, mu ilus lemmik. Nüüd ei või sa Norbert von Halldorfi abi-kaasaks saada, vaid pead abielluma krahv Nordauga — karistuseks, et sa mind ikka veel teetad!“

Ehmatades ajas Hardy enese sirgeks.

„Iial ei abiellu ma krahv Günteriga! Kuidas võite ometi sellist nalja teha?“

Õnnelik neiu vihastuse üle, tõmbas ta

neiu vastupanekust hoolimata oma rinnale ja suudles teda hingetuseni. Siis laskis ta tema jälle pisut vabamaks.

„Mina nõuan seda, et sa krahv Günter Nordau naiseks pead saama. Mõttele ometi, pool miljonit on sinul ja temal kaalul.“

Pahaselt tahtis Hardy ennast vabastada.

„Mitte nii naljatada — see teeb mulle valu.“

Günteri aga tõmbas ta naerdes jälle oma juure:

„Sina magus kelm, nüüd ütles mulle esiti sina ja nimeta mind mu ristiniime järel!“

Hardy raputas valusalt meeleepahas pead:

„Mina ei saa teist aru — esimest korda ei saa ma teist aru!“

Günteri silmad loitsid õnnelikus ülemeelikuses.

„Magus Hardy — kas sa tõesti ikka veel ei märka? Kui mina — minu sinult nõuan, et sa pead krahv Günteriga abielluma, siis võid seda teha muretul, sest mina ei luba sind kellelegi teisele kui ainult enesele.“

Hardy vaatas talle näkku ja kohmetus:

„Mis see on?“

„Ütle mulle sina, mu magus neiu — ütles: „armas Günter, ma tahan saada sinu naiseks!““

Hardy võpatas.

„Siis — siis — ei ole sa mitte Norbert?“

„Ei, kelm, — kelm istub sinugi kõrval ja hoiab sind kaenlas. Kas taipad nüüd viimaks? Mina olen Günter Nordau ja eemal lossis istub mu sõber Norbert Halldorf ning etendab minu osa. Nagu sina kartsid oma võrast onupoega, nii kartsin mina oma täditütart Bernhardinet, sest et ma sinu pilti südames kandsin ja sind, oma igatsust, ot-sisin. Minagi tahtsin hoiduda oma täditüttele häbi tegemast ja soovisin omale ta sõp-rust võita teise nime all. Siis tahtsin ma temale ütelda, seletagu ta igatahes, et tahab minu naiseks saada, siis langeb miljon temale. Minu sõber Halldorf oli nõus minu osa etendama. Nõnda tulime siia — ja kui hea meel oli mul meie osade vahetamisest, kui sind nägin ja muidugi oma täditütteks ja kaaspärijaks arvasin. Näed, lemmik, nii oleme mõlemad valelipu all sõitnud ja otseteed õnne juure jõudnud. Sina oled minu ja mina olen sinu, ükskõik mis nime all. Või tõrgud sa ikka veel krahv Günteriga abiellumast. Oi, kui pahaselt mu lemmik mind silmitses!“

Hardy surus enese õrnasti tema rinnale:

„Ah Günter, armas Günter, ma ei teadnud ju, mis ma sinust pidin arvama!“

„Kas uskusid tõesti, et sinu pean teisele andma? Kui vähe tundsid sa siis minu armastust?“

„Ah — ärme nüüd enam sellele mõtleme, mu Günter. Kui tänulik olen ma nüüd krahv Herbertile, kes Roseneid ja Nordausid tahtis ühendada!“

„Tema soov peab täpselt täituma, minu Hardy, viimase punktini.“

„Armsam, kui ilus ja kaunis on mulle nüüd elu! Nüüd on kõik varjud kadunud. Ma istun päikesepaistel, varjatud sinu armastusest, ja olen nii õnnelik, nii õnnelik kui inimene ial võib olla. Sa oled mu südame suvi!“

Selle tunnistuse pidi Günter tema huultelt suudlema. Kõvasti üksteise ümbert kinni hoides istusid nad toreda suvehommiku võimaluses. Neil oli üksteiselt nii palju küsida ja üksteisele nii palju ütelda, et aeg lennates möödus.

Nad rääkisid Heinemannistki ja naersid õnnelikult, et see nende mänguga oli nõus olnud. Ja siis kaldus nende jutt Miale ja Norbertile — nende sõpradele.

„Milline rõõm saab nüüd olema Mial! Tema kartis alati, et sinu sõber ainult sellepärast tema vastu nii lahke oli, et ta teda oma kaaspärijaks arvas, kes talle poole krahvkonda pidi kaasa tooma.“

Hra **Ernst Jdla**,
kehalise kasvatuse inspektor,
naisvõimlejate üldvõimlemis-
grupi juhataja.

Võimlemisõpetaja hra **Konstantin Müür**, juhatab naisvõimlejate esindusgrupp.

„Ei, Hardy, seda ei tarvitse ta karta. Norbert armastab sinu täditütart vaid tema enese pärast. Tema on ise väga rikas mees; raha ja varandus pole temale naisevalikul tähtis.“

Hardy tahtis juba ütelda „ka Mia on rikas,“ aga siis tuli talle meelde, et ta oli ses asjas töötanud vaikida, ja ta ütles ainult:

„Kui õnnelik saab olema Mia, veendumusele jõudes, et teda ta enese pärast armastatakse. Aga sa pead minule lubama, oma sõbrale mitte midagi sellest teatada, et Mia ja mina oleme osad vahetanud. Tema ütleb Norbertile seda ise, niipea kui kuuleb, et ma seda sulle olen teatanud ja ta temaga nelja silma all on.“

Günter vaatas naerdes kella.

„See sünnib vististi juba praegu. Eineajast on juba pool tundi möödunud.“

Hardy tõusis kähku.

„Siis peame ruttama.“

Günter tõmbas ta jälle enese kõrvale.

„Ei, me peame veel siia jääma, Hardy, ja kui sul ka ei tea kui suur isu on. Lubasin Norbertile muretseda tunni aega üksiolekut sinu täditütrega — kui ma sind üksi kohtan. Et meie õigel ajal einele ei tule, on temale märgiks, et meie vahel kõik kõige paremas korras on. Siis teeb ta enese ja sinu täditütret vahekorra ruttu kindlaks.“

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“**
paberosse ja tubakaid.

Nüüd laskus Hardy sügavasti hinge tõmates jälle Günteri kõrvale pingile istuma. Nad unustasid oma ümbruse ja tundsid ainult, et üksteist armastasid.

— — —

„Lemmik, Miakene — sina unimüts, kas sa ikka veel ei tõuse? Päike tungib juba sulle varsti voodisse,“ ütles Brigitte ja raputas Miati õrnasti õlast.

See avas silmad, vaatas temale uniselt otsa ja sirutas ennast mugavalt.

„Mis on, Brigitte?“

„Midagi pole, lemmik. Ainult preili Hardy on juba ammu kadunud ja all terrassil istub kurvalt ja üksipäini noor härra krahv ning vahib igatsedes, millal minu ülemeelik laps ilmuks, kellega ta meelsasti nalja teeb.“

Mia viskas vaiba pealt ja tõusis ruttu.

„Mis kell juba on, Brigitte?“

„Kõige hiljem aeg einele minna!“

„Siis too ruttu minu asjad, Brigitte. Oleksid pidanud mu varem äratama. Nüüd pead seda enam tõttama.“

Ruttu riietus Mia, ja pool tundi hiljem astus ta, priske ja ilus kui noor päev, välja terrassile, kus einelaud oli kaetud.

Hämmastusega nägi ta, et seal kedagi ei olnud. Ainult vale krahv Günter seisis terrassivõre ääres ja tuli temale ruttu vastu. Mia märkas, et mees erutatud oli ja seda püüdis varjata.

„Tere hommikust, täditütar Hardy! Viimaks ometi ärganud?“

Mia noogutas ja vaatas talle naerdes näkku.

„Jah, viimaks. See on hirmus minu poolt, et nii kaua magan. Juba lapsest saadik olen ma armastanud õhtul üleval olla ja hommikul magada. Minu täditütar aga on varakult tõusja ja jubaammu väljas!“

„Tean,“ vastas Norbert.

„Kas olete temaga juba rääkinud?“

„Ei — aga ma tean ometi, et ta juba puiestikus viibib — ühes minu sõbraga.“

Mia vaatas talle kohmetult näkku.

„Teate seda selgesti?“

Norbert noogutas ja ta silmad särasid.

„Muidugi, täpselt. Vaadake sinna põõsasse, seal lehvib üks taskurätik.“

Neiu vaatas osutatud suunas.

„Selle sidus sinna minu sõber ja see on mulle teateks: siin puiestikus oled sina ülearune, siin jalutan mina preili von Speyega. Eksitamine on snrmanuhtluse ähvardusel keelatud.“

Mia punastas äkki.

„Nii on siis puiestikku minek teile keelatud.“

„Jah — mulle ja teilegi. Tee sinna viib ainult üle minu laiba.“

Nüüd hakkasid neiugi silmad kohmetult sädelema.

„Nii siis pean, et teid mitte hädaohtu saata, siia terrassile jääma ja ootama, kuni härrased einele ilmuvad.“

„Ja mina palun luba teie seltsis siin oodata.“

Mia võttis istme ja vaatas kohmetult temale.

„Palun, võtke ometi istet, onupoeg Günter. Kuna te nii täpselt teate, et teie sõber minu täditütrega puiestikus viibib, siis tahan teie üksiolekut kasutada selleks, et teile midagi teatan.“

Norbert suudles palavail silmil ta kätt.

„Olen üliõnnelik, et tohin teie seltsis siin viibida.“

Veri tõusis neiule ärandlikult näkku:

„See on küll vististi vaid ilus sõnakõlks?“

„Ei, kallim Hardy. Teie peate teadma, et see sõnakõlks ei ole. Olge kord ometi sama aus ja avameelne kui teie armsad, ilusad silmad. Olen rõõmus, et võin teiega viimaks nelja silma all olla. Pikk viivitus piinab mind. Ma armastan teid, kas tahate saada minu naiseks?“

Mia tõmbas sügavasti hinge ja ta muidu nii ülemeelikutes silmades peitus mõtisklev tõsidus. Suuril, uurivail silmil vaatas ta Norbertile näkku.

„Enne kui ma teile selle küsimuse peale vastan, pean teile midagi tunnistama. Mis te nüüd ütlesite — peab olema ütlemata — kuna see ühele teisele kuulub. Mina ei ole mitte teie täditütar Hardy von Rosen, vaid ma olen Mia von Speyer.“

Norbert kargas jalule ja silmitses teda kohmetult —

„On see tõsi?“

Kartlik põnevus seisis neiu silmis.

„Jah, see on tõsi. Minu käega ei saaks teie mitte teist poolt krahvkonda, ei saaks ka abieluparagrafi täita ja miljonit omandada. Nii siis, ärge olge kergemeelne, krahv Günter. Enne mõtelge küpselt järele, kas teie armastus minu vastu küllalt nii sügav on, et võiksite kõigest sellest loobuda.“

Norbert võttis tal pärast üllatusest toimumist kätest kinni ja suudles neid tormiliku hurmaga. Õnnelik ülemeelikus sädeles ta silmis.

„Issand Jumal, milline üllatus! Teie ei ole siis mitte Hardy von Rosen, vaid olete ta täditütar Mia von Speyer.“

Neiu nägu tuksatas rahutult.

„Jah — Hardy v a e n e täditütar.“

Norbert naeris lustilikult.

„Armsam, kallim, ainsam Mia, krahvkond ja miljon ei paku mulle vähemutki huvi. Mind huvitab vaid üks asi — kas teie mind nii armastate kui mina teid!“

Neiu vabises ja vaatas talle aralt silma:

„Siis te armastate mind — mind tõesti üksinda, mitte aga krahvkonna ega miljoni pärast?“

Norberti silmad muutusid tõsisteks.

„Või siis see ylgeb sinu blondpeakeses? Magus Mia, teie ei tea, kui võluv ja armastusvääriline teie olete oma armsas, värskes loomulikkuses. Mitte hetketki pole ma mõtelnud sellele, mis te olete või mis teil on, vaid ma mõtlesin ainult sellele, et teie mind olete võlunud esimesest hetkest saadik, mil teid nägin. Teie olete mu südame keema ajanud ja pea ümber käima pannud, nii et ma enam muud ei kuule ega näe, kui seda, mis teiega ühenduses on. Ma armastan teid, ausasti ja õiglaselt, nagu mees iial omalitud naist võib armastada.“

Tahtlikult jättis neiu oma käed tema kätte.

„Ja teil pole sugugi raske sellest loobuda, mis näilikult minule kuulus?“

Norbert vaatas ringi. Kedagi polnud näha. Nüüd tõmbas ta Mia oma kaenlasse ja suudles teda palavalt suule.

„Nii, armsam Mia — see oli minu vastus. Kauemini ei jõudnud ma sinu hurmatavat suud oma lähedal näha. Ja nüüd pean minagi sulle midagi hirmsat tunnistama, kuna ma nüüd sulle kui minu omandusele olen pitsati peale vajutanud, et sa minu käest enam ei pääseks.“

„Mis tunnistus see on?“ küsis Mia niiskeltsäravail silmil.

„Seda pead sa kuulma. Meie oleme mõlemad võidelnud näokattega. Minagi pole see, kelleks mind peetakse. Sina ei saa mitte krahvinna Nordauks Hoheneckis, ei saa ka poolt miljonit ega poolt ega tervet krahvkonda. Miljoni võin ma sulle ju anda, selleks olen küllalt rikas meile kahele, mu lemmik. Aga ma ei ole krahv Günter Nordau, vaid olen ainult ta sõber Norbert von Halldorf.“

Sõnatult silmitses teda Mia pisut aega.

Siis tuikasid ta põseaugukesed, ja äkki hakkas ta valjusti ja südamest naerma.

„Siis oleme ju kõik kommetit mänginud,“ hüüdis ta.

Norbert tõmbas kergendatult hinge.

„Jumalale tänu, et võid naerda, Mia. Kui sa minu nüüd külmalt oleksid tagasi lükanud, sest et ma krahv pole, siis ma — oleksin läinud kloostriksel!“

Miale tulid kesk naeratushoogu pisarad silma:

„Ei — kloostriks teie ei sobi! Seda ei või ma ka lubada. Aga — kuidas tulite selle peale, et esinesite krahv Nordauna?“

Naljakalet karistades silmitses Norbert teda.

„Ja kuidas tulid sina sellele, et esinesid Hardy von Rosenina? Aga mina pihin enne. Günter kartis, et ta kaaspärija teda tahab vägisi omale saada, sest et ta oma südame juba — Issand Jumal, see tuleb mulle ju alles nüüd meelde — see on ju suurepärane — nüüd on ta kõigist ettevaatuse abinõudest hoolimata oma südame oma täditütrelle Hardy'le kaotanud. Sest see nii nimetatud Mia pole ju vististi keegi muu kui Hardy von Rosen.“

„Täitsa õige. Temagi ei tahtnud, et ta kaaspärija temaga vägisi võiks abielluda tahta. Sellepärast vahetasime osad. Mina tahtsin krahv Günterit oma ülemeelikuses pisut nõogata ja polnud ette näinud, et — jah — et ma temale oma südame kaotasin.“

„Katsu aga,“ ütles Norbert ruttu ja suudles teda jälle tulise innuga. Siis jätkas ta: „Nii — nüüd oled sa oma südame igavesti Norbert von Halldorfile annud. Ja krahv Günterist loobud sa nüüd lõplikult!“

Mia naeris õnnelikult.

„Kui ilus on teada, et inimest ta enese pärast armastatakse.“

„Selles ei võinud sa ju kahelda.“

Mia ohkas.

„Olen selles omanud kibedaid kogemusi, armas Norbert.“

„Ütle seda veel kord: Armas Norbert,“ palus Norbert. „See kõlab sinu huultelt nii armsasti.“

Mia pigistas palavalt ta käsi.

„Armas — armas Norbert!“

Norbert suudles teda palavasti.

„Issand Jumal, mu magus lemmik, kui-

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“**
paberosse ja tubakaid.

das võib ometi inimene olla nii üliõnnelik. Nii siis — milliseid kogemusi sa omasid?”

„Kõik mehed, kes mind tahtsid kosida, tahtsid ainult mu raha.“

Norbert kohmetus ja vaatas teda küsivalt.

„Sinu raha?“ küsis ta kahlkvalt.

Mia pidi naerma.

„Jah, Norbert — pean sulle uue pettumuse valmistama. Mina pole vaene, vaid suurtoöstur von Speyeri ainus pärija. Võid uskuda, et mul palju kosilasi oli, kes mu üsna õnnetuks tegid, sest et nad kõik rahana ljas olid. Sinugi vastu olin ma esiti umbusklik. Kuna sa mulle kohe hakkasid kiitust ütlema, siis mõtlesin, et see maksab poole krahvkonna kohta.“

„Ah — pilkelind — sellepärast sa olidki alati nii võitlusevalmis.“

Mia noogutas.

„Jah, kaitsesin ennast ise oma südame vastu. Aga see ei aidanud. Ja mõtle nüüd minu hirmu, et sa mind poole krahvkonna pärast võiks armastada.“

Õrnasti silitas Norbert ta kätt.

„Minu vaene, magus nariikene, kas sa siis iial ei märganud, kui meeletult ma sind armastasin. — Aga,“ jatkas ta veidikese aja pärast ülemeelikult: „See terrass on kihluseks hirmus ametlik koht. Tule einelaua juure. Seal varjab meid vähemalt telkki.“

Ta tõmbas neiu enesega. Seal istusid nad uudishimuliste silmade eest peidus ja Norbert suudles oma pruuti hingetuseni.

Kesk seda toimetust peatas ta ja vaatas Miale karistavalt silma:

„Sa ei ole mulle veel ütelnudki, et mind armastad!“

Mia naeris.

„Usud sa, et ma ennast sinul laseksin suudelda, kui ma sind ei armastaks, sa jõe Norbert?“

Norbert pigistas ta rinnale.

„Aga ma tahan seda kuulda, armsam.“

Nüüd vajutas Mia oma põse tema põse najale.

„Ma armastan sind, Norbert, kõigest südamest. Ja see elab sügavas minu südames nagu pühadus, ehkki mu vana Brigitte mind „ülemeelikuks“ nimetab.“

„Sa minu kõik,“ ütles Norbert pehmesti, „kui armas oled sa mulle oma kuld südamega ja kauni ülemeelikusega.“

Möödus tükk aega, enne kui noored inimesed peale eneste veel muule mõtlesid.

Viimaks vabastas Mia enese Norberti käte vahelt.

„Kuhu jäävad siis teised?“

Norbert vaatas kella ja naeris:

„On imelik küll. Kell on juba kümme, ja meie ei ole veel einetanud.“

Mia ohkas naljakalt.

„Ja minul on nii suur isu.“

„Minul ka. Armastus toob hirmsa isu, mu lemmik. Tule, selle magusa sarve jaotame näjakustutuseks. Ja siis ootame viibijaid veel veerand tundi. Mulle näib, nemadki on kõik maailma unustanud. Olen kindel, et Günter täna oma õnne enam lahti ei lase.“

Norbert ja Mia süvenesid uuesti kõiksugu jõledustesse nii väga, et nad ei märganudki Günteri ja Hardy lähenemist puiestikust enne, kui need juba telgi ees seisid.

Tulijaid silmitsesid neid muiates.

„Kas tohime õnne soovida?“ küsis Günter. Armastajad põrkasid üksteisest kaugemale.

„Armas Günter, nii ruttu ei tarvitse sa einelauale tormata,“ ütles Norbert etteheitvalt.

Kõik naersid.

„Meie, Hardyl ja minul, põleb õnnesoov südames ja sellest tahame lahti saada.“

Järgnes liigutav õnnesoovimine, Mia ja Hardy kaelustasid ja suudlesid üksteist, sõbrad pigistasid üksteise kätt. Siis suudles Günter Mia kätt.

„Nüüd panen ma oma onupoja õigused teie kohta maksma, armas täditütar Mia. Juba küllalt kaua olen ma kadestades pidanud nägema, kuidas Norbert minu hirmuva täditütre omandas. Ja lubage, et võin teile kihlusteks õnne soovida. Teie tõmbate suure loosi. Minu sõber Norbert on väärtuslik inimene. Seda võin mina kõige paremini kinnitada.“

Soojalt ja südamlilikult pigistas Mia tema kätt.

„Ma tänan teid, armas onupoeg!“

Norbert suudles Hardy kätt.

„Mu armuline preili — mina ei saa teie kohta mingisugust onupoja õigust maksma panna, aga ma loodan, teie kingite mulle oma sõpruse. Olen veendunud, et teie Günteri kõrval leiate rikkaliku ja täieliku õnne.“

„Nagu teie minu armsa Mia kõrval, härra von Halldorf. Minu sõpruse peale võite kindel olla.“

„Meie vahel ei tohi enam mingisugust kanget vormilikkust olla. Panen ette, me joome täna laua juures kõik üksteisega sinasõprust,“ ütles Günter.

Ja kõik olid nõus.

Siis jõudsid nad viimaks eine juure, mis kõige lõbusamas tujus möödus.

Muidugi küsisid härrad oma pruutidelt kohe, kas nad nõus on nendega Aasiasse

tulema. Ja olid rõõmsad, kui kohe nõusolek anti.

Pärast einet saatis krahv Günter teenri valitseja juure ja laskis teda nende seltsi lõunale paluda, sest et temale tõsiseid uudiseid olla teatada.

Siis lahkusid noored pruudid lühikeseks ajaks oma peigmeeste juurest.

Selle järele taltsid Hardy ja Günter minna haua juure, et, nagu krahv Herbert soovitud, kadunu rahuõhku tunneks.

Mia langes üleval oma vanale Brigittle kaela, nuttes ja naerdes.

See ehmatas.

„Lemmik, mis sul on? Miks sa nutad?“ küsis ta murelikult.

„Ah, vanakene, ära ehmata. See on ainult õnn, mis mu valdab. Kihlasin enese täna.“

Brigitte hakkas rõõmsasti naerma.

„Ah — seda oleksin juba pidanud aimama, sest sa oled hoopis kui ümber ristitud, sest-saadik kui krahv Günterit tunned. Kas ta nüüd ka juba teab, et sa Mia oled ja mitte preili Hardy?“

„Muidugi, Brigitte,“ noogutas Mia. „Ja härrad on samuti näokatteid kamud, kui meie. Minu peigmehe nimi on Norbert von Halldorf ja Hardy peigmehe nimi on krahv Günter.“

Brigitte lõi käed kokku. Siis aga soovis ta oma lemmikule südamest õnne.

Hardy oli oma tuppä läinud ja võttis oma ehtekastikesest need roosid, mis Günter temale Nizzas visanud. Need peitis ta käsitaskusse ja läks alla. Krahv Günter oli seni aednikul lasknud värskaid roose lõigata pruutide jaoks. Samuti käskis ta lõunalauda värskete roosidega ilusasti ehtida.

Kolmanda roosikimbu jättis ta oma kätte.

„Selle paneme krahv Herberti kalmule,“ ütles ta.

Hardy noogutas.

Ja siis läksid nad käsikäes kalmule oma tänu avaldama.

Kui Günter roosid oli kalmule asetanud, võttis Hardy käsitaskust oma närtsinud roosid. Ta suudles neid ja pani nad siis õitsvate lillede kõrvale.

„Mis närtsiuud lilled need on, Hardy?“ küsis Günter imestades.

Hardy vaatas talle särasilmil näkku.

„See oli seni minu kallim varandus, Günter. Raske on mul neist lahkuda. Aga ma panen nad oma heategija kalmule mu tänu märgiks. Need roosid on samad, mis sa mulle Nizzas kätte viskasid.“

Sügava meeletiigutusega tõmbas Günter ta nüüd oma rinnale ja nad suudlesid südamlikult.

Siis lahkusid nad käsikäes kalmult.

Lõunalaual teatas Günter Heinemannile, et ta enese preili von Roseniga kihlanud, ja esitas temale tühtlasi teise pruutpaari.

Heinemann rõõmustas tõsiselt ja soovis südamest õnne.

„See teeb mu kadunud krahvile veel hauas rõõmu. Nüüd on vaen Nordaude ja Rosenite vahel igavesti maetud ja nende tulevik üks. Tühjendan oma klaasi selle uue, ühendatud soo terviseks.“

Heledasti kõlasid klaasid kokku.

— — —

Kuigi pruutpaarid järgneval ajal väga mõistlikud olid, arvasid noored daamid ometi paremaks tädi Klementinet sinna kutsuda. See oli vaheajal oma terviseparanduse Wiesbadenis lõpetanud ja tuli heameelega, sest kuni 1. augustini pidid Günter ja Hardy lossi jääma.

Augusti keskel peeti Hohenecki lossis kahe noorpaari pulmi ja kohe selle järele sõitsid noored paarid reisile. See viidi kõige mugavamalt läbi, sest raha oli.

Aastaks jäid nad ära. Siis tulid nad üheskoos Hohenecki tagasi kuni sügiseni. Siis reisisid Mia ja Norbert Düsseldorf, kus Norberti villa vaheajal noore proua jaoks oli korda seatud. Ka Speyeri villas viibisid nad mõned nädalad. Muidu elas seal tädi Klementine üksipäini.

Hohenecki lossi oli jälle õnn elama asunud ja jäigi sinna elama. Sest nüüd valitses seal südames igavene suvi.

(Lõpp.)

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Kirjatasku.

Austria kirjanik **Franz Farga.**

See oli tihel säraval suvepäeval, kui Engelbert esimest korda tuli Viini. Ta oli kasvanud provintsis, oli seal gümnaasiumis käinud ja leidis siis koha kreislinna mak-suvalitsuses. Kuid kuigi ta kutses oli väga agar ja ülemus tast lugu pidas, ei olnud ta siiski õnnelik. Ta põles igatsusest Viini järele, mida ialgi ei olnud näinud, kuid millest ta oli aastate jooksul, õhutatud raamatutest ja lauludest, loonud pildi, mis ei oleks võinud olla ilusam ja säravam ühegi ehtsa viinlase stidames.

Kui ta unistama hakkas, viibisid ta mõt-

Foto Parikas.

Eduard Taska,

tuntud eraateljee ja õppetöökoja omanik, sai 29 märtsil s. a. 40. a. vanaks. Tema töökoda töötas hulga aastaid raamatukõite ja nahktööde alal, luues palju ilusaid ja väärtuslikke esemeid: maitserikkaid albumeid, taskuraamatuid, blokke, käekotte, mappe j. p. m. Nende asjade omapärane ilu, värvide suurepärase koostõla ja huvitavad mustriid on saanud üldise tunnustuse osaliseks meie kodumaal ja välisriikides, kus härra Ed. Taska on esinenud näitusmessidel. Ed. Taska teeneks tuleb lugeda kaunistatud nahatööde ala algatamist Eestis ja selle arendamist omapäraseks rahvusliku ilmega rakendus-kunstiks. Õppetöökoja lõpetajad on otsitavad ja kasulikud jõud omal alal, kuna nad on omanud vilumuse kunstimaitseliste tööde valmistamises.

ted alati Viinis, ta nägi Steffelit taevasse kerkiivat, ta hõiskas Kahlenbergilt alla või ta lõbustas Praateris ümariku viinlannaga. Kuid tal oli hoolitseda vana tädie eest, kes oli ta kasvatanud, ja alles kui see surnud oli, võis ta mõelda sellele, et koguda raha Viini reisiks.

Nii oli ta juba kolmekümneaastane, kui nägi esimest korda Donau linna.

Margaretenis oli ta leidnud ühe lesknaise juures toa, mis pidi talle kuueks nädalaks ulualuseks olema. Peale reisikulude ja toaütri mahaarvamist jäid talle veel kolmsada shillingit, nii et võis nautida paradiisi lõbusid põhjalikult.

Need olid ka tõepoolest suurepärased. Kas ta oli Schönbrunnis või kas ta vaatas Pötzleinsdorfi mägedelt Viini peale alla, kas ta jalutas Ringil või võttis einet õllelokaalis, alati oli ta seesmises jõovastuses, mis tõstis ta kõrgele üle harilikkude inimete.

Ainult kui ta end vaatles peeglis, muutus ta meeoleolu rõhutuks. Ta oli kena poiss, hästi kasvanud, värske, veidi naiivse näoga. Kuid ta kingad olid jämedad, ülikonna värv silmapaistev, krae liig madal, kübar liig kõrge. Kodus ei olnud see talle silma puutunud, kuid nüüd oleks ta soovinud, et oleks elegantne gentleman, ilusate daamide pärast, kes läksid üksikõikselt tast mööda ümarikkude käevarte ja nagu rauast valatud kaeladega.

*

Täna oli juba hilja õhtul, kui ta veel Kärntneritänaval ringi jalutas. Ta ei tüdinenud vastutulijaid vaatlemast, see oli nii huvitav iga uue näo juures midagi tähele panna, mis iga üksikut eraldas, või mõelda, missugused ärid ja asjaolud selle inimvoolu sial kokku olid toonud.

Issand Jumal, kui ilus see naine oli! Ta peatus nagu nõiutud ja vaatas talle otsa. Ilus kuju, suur, veidi küllane, sinised silmad, punakasblond lokid, mis vaatasid kübara alt. Ta astus kiikval sammul, iseäralise parfüümi pilves.

Engelbert järgnes talle otsustavalt, kuigi see talle näis hulljulge. Sest kindlasti oli see suursugune daam, kes elas suures hotellis ja siin lõbustuseks jalutas.

Äkki pööras daam ringi:

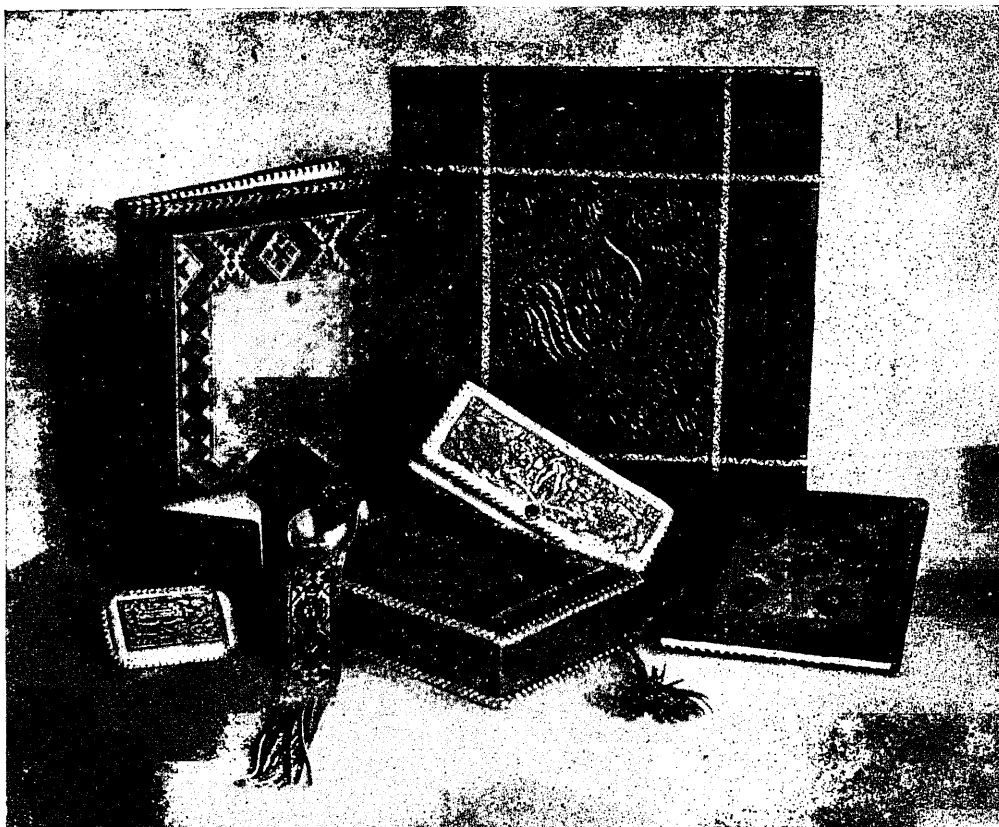
„Noh, mis on?“ küsis ta ja vaatas talle uurivalt otsa, kaalus, naeratas siis pilkavalt ja astus õlgu kehitades edasi.

Põletav igatsus ajas Engelberti talle järele, kuigi tundis end häbistatuna. Ta läks teisele trotuarile ja pidas teda seal teravalt silmis.

Algas soe vihm, peaaegu kuulmatult. Niiskelt säravas asfaldis peegeldusid tänavatuled, autode libisemine kõlas pehmemalt ja inimmass näis kõndivat gummil.

Pimedas, näilikult tühjalt seisva maja ees peatusid mõlemad, härra tõmbas kella. Engelbert kogus julgust ja läks nende lähedalt mööda, ta süda peksis tormiliselt. Ta nägi, et naine teda vaatas trotsliku ja põlastava naeratusena, ta surus end kõrvale ja julges alles järgmise maja juures taha vaadata. Iludus oli kummardunud ja vaatas läbi võtmeaugu ja vanamees kasutas juhust, et teda kuklasse suudelda.

Vihm oli ägedaks muutunud ja sadas

Kogu **Ed. Taska** õppetöökoja nahktöid.

Vähe aja pärast tuksatas Engelbert, iludus seisis ja kõneles ühe härraga, vana mehega, nagu Engelbert vihaselt konstateeris. Jalutajad tõukasid Engelberti, pomisesid sajatusi, et ta seisis teel, ja pistsid talle tilkuvate vihmavarjudega näkku. Kuid ta ei nihkunud paigalt, kuni paar kadus kõrvaltänavale.

ühetoonilise põrinaga. Engelbert ei teadnud, kui kaua ta juba edasi oli sammunud. Niiskus tungis talle juba kontideni ja ta püksid tolendasid igal sammul, mis astus. Teda oli haaranud tume meeleheide, ta tundis end põlatud kerjusena ja ühtlasi näis see valulik lõbu ikka edasi minna. Ta hoidus elavate tänavate heledast valgusest ja

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

pööras tumedatesse, kus harva mõni üksik jalakäija läbi läks.

Nii möödusid mõned tunnid. Ta läks kitsal tänaval, mis oli must ja pime nagu koobas, ja ei pannud tähele, et tõukas jalaga kõva asja vastu ja selle niiviisi kõrvale porisse paiskas. Mõne sammu järele sai ta alles uudishimuliseks, pööras tagasi ja kummardas.

See oli kaunis suur kirjatasku.

Engelbert tõstis ta ükskõikselt porist ja hõõrus ta kuuevoodrit vastu puhtaks. Ja sama ükskõikselt tahtis ta taskut avada, kui kuulis tänava lõpul samme. Sealt tuli aeglaselt politseinik ja Engelbert pistis kirjatasku ruttu põue ja läks edasi.

Politseinik vaatas talle veidi umbusklikult otsa, sest Engelbert oli teda hajameelsuses väikelinna kombe järele teretanud. Tahtmatult peatusid mõlemad.

„Lähem ühele tüdrukule järele, ühele väikesele mustale,“ ütles Engelbert. „Kohtasin teda Kassineri juures ja ta tuli algul heameelega minuga ühes. Kuid veidi aja pärast kadus ta; ehk kohtasite Teie teda? Sinine kleit, valge õlgkübar.“

„Millised valud Teil on!“ ütles politseinik pilkavalt. „Minge koju, see on kõige parem; kus Teie elate?“

„Grüingasses.“

„Siis on Teil veel tubli tee ees; rumal mõte, tööpoolest, sarnase ilmaga tüdrukule järele lonkida.“

Ja kombeline korravalvur läks tasase urinaga.

Engelbert rõõmustas, see ei olnud midagi märganud! Ta pidi hõiske alla suruma. Kuidas oli talle see vale meelde tulnud? Ta jooksis paisutatud rinnal edasi ja hoidis seal juures leidn kramplikult kinni. Ainult eemale kohast, kus, kus ta oli leidnud kirjatasku! Ta jooksis ühest tänavast teise, kuna higi ta vihmast niiske näo üle jooksis. Ja talle ei tulnud meeldegi, et need olid kuritegelised mõtted, mis pöörlesid leiu ümber. Oli endastmõistetav, et ta midagi tagasi ei annud, kui taskus oli raha! Teda ei olnud ju keegi näinud!

Äkki nägi ta, et oli Stubenringil, ja seal tuli ka viimane elektritramm sinise laternaga. Ta astus kiirelt sisse, tramm pööras ära ja sõitis läbi kitsaste tänavate ning igakord löikas läbi, kui juht puudutas signaalikella. Lobkovitzi sillal pidi Engelbert välja astuma, ta läks otsatut, pikka Schönbrunni tänavat mööda üles, kusagil lõi kell kaksteistkümmend. Ta kuulas rõhutult toone, mis kadusid vihmapärinasse. Tänav näis

surnud, ainult väikestest kohvikutest kostis kära ja vahetevahel astusid väravate varjust ta juure naised, tehtud naeratuse või vannutavate pilkudega. Ta raputas nad vastumeelselt ära, kuna ta verd erutas suure, blond naise pilt. Kui leid oli suur, võis ta selle üles otsida, võis ta ehk võita?

Seal oli lõpuks ta majauks. Ta kobas pimeduses neljapädale korrale, lukustas end toas, kattis akna, asetas lambi nurka voodi ja kapi vahele ja vaatas seal leidu.

Tasku oli hallist nahast, elegantne ja peaaegu uus. Ta avas selle värisevatel kätel ja leidis pakikese sajarahingipaber-rahamasid, viisteistkümmend tükki, mitu kirja Inglise keeles, tütarlapse pildi, väikese medaljoni blondlokiga ja tasku teises vahes paki välismaa paberrahamasid, Inglise naelad, dollarid, mille väärtust ta ärevuses ei suutnud õieti välja arvata. Kuid ta teadis, et ja seal oli rohkem raha, kui ta suudab eluajal kokku hoida ja kui ta sada aastat vanaks saaks!

Ta jäi kaua põrandale põlvitama, rikkus põrandale laiaili laotatud, ta nägi veetlevaid pilte enese ees, kuni kõrvaltoas nagises voodi ja perenaise norskamine kuuldavaks sai. Siis alles märkas ta oma suurt väsimust ta viskas raha ja rahatasku lauasahtlisse, heitis riietes voodi ja vaibus unenägu-teda unne.

Teda äratas kellahelin, köögist kostis taldrekute kolin, nii oli siis ju lõuna-aeg. Ta tõusis kange kaelaga, ihu nagu pekstud, kuid värisev ootus lasi teda kõik unustada; ta jooksis lauasahtli juure ja veendus uuesti, et teda ei olnud narrinud pilkav unenägu. Lauldes ajas ta siis kortsunud riided seljast, kosutas end külma hõõrumisega ja tõmbas pühapäevase ülikonna selga. Kuidas võis ta kõige paremini kirjataskust ja väärtuseta paberist lahti saada? Pidi ta nad ära põletama või habemenoaga pisikesteks tükkideks lõikama ja need siis väljas laiaili laotama? Ta jättis selle töö järgmiseks päevaks, pistis mitu suurt schillingitähete tasku, muu raha oma kohvri ja lahkus korterist.

Tänavatel valitses kõige heledam päikesepaiste, nii et ta tundis end kergena ja värskena ja enesele ette võttis Rahvaaria suursuguses restoraanis lõunat süüa.

Ta istus ühe väikese laua taha. Aia kohal valitses upsaka elegantsi atmosfäär, ümberingi kostis peente külaliste tasane vestlemine. Kelnerid teenisid hääletult ja töid toite ilusatel, hõbedaselt läikivatel plaatidel, nii et Engelbert end kujutas suure härrana.

Ta ülev meeleolu ei muutunud ka siis, kui haaras ühe ajalehe ja kaotuste all kohe eesotsas luges :

„Eile kaotati Grabeni — Tuchlaubeni — Landskrongasse teel haliist nahast kirjatasku kirjade, dokumentide, kuldse medaljoni, päevapildi ja suurema arvu sise- ja välismaa paberrahaga, koguväärtus umbes viisteisttuhat shillingit. Ausat leidjat palutakse kirjataskut seaduslise tasu vastu ära anda: Reisneri tänav 16, uksehoidja juures.“

Ilma igasuguse ärevuseta, nagu midagi täitsa ükskõikset, oli ta lugenud neid ridu. Reisneri tänav . . . , talle tuli meele, et ta mõne päeva eest lõomavas lõunapäikeses sealt läbi oli tulnud, tänav täis paleesid, mis lebasid suveunes kaetud akendega. See oli rikas mees, kes oli kaotanud kirjatasku, ja Engelbert kujutles uksehoidjat, tugevat jämedat meest, kes vaatab põlastavalt iga peale, kes ei tule autos. Ja temale pidi ta alandlikult varanduse tooma ja selle eest vastu võtma vastumeelselt ulatatud kingituse?! Siis peaks ta hull olema!

Ta kutsus kelneri ja tõusis siis täis energiat uhkete pilkudega. Ja nüüd kõige pealt ilusad riided, mugav korter, rikkalik söök ja jook; teda haaras nagu hullumeelne uim, ku itundis ennast nendele toredustele nii lähedal!

Suures kaubamajas ei peetud sugugi iseäraliseks, et see ostja, kellest paistis provintsi kümne sammu kauguselt, soovis uut, täielikku varustust. Sõnakas müüja võttis Engelberti vastu ja näis oma suureks lõbuku pidavat vanasõna, et riided inimesi teevad, jälle ausse tõsta. Ta määras suveräänse tujus hiirehalli ülikonnavarvi, mis sobivat hästi Engelberti näovärvi ja juustega, ja ka pesu, kingade, kübara ja kravativalik tõendas ta üleolevat maitset. Kui Engelbert end peeglis vaatas, ei jõudnud ta rahulolevale otsusele, kuid nooremehe vaimustavad hütüded rahustasid teda, ta õienaldas arve ja lasi vanad asjad koju saata. Siis läks ta habemeajaja juure. Kuid seal pandi ta kannatus veel raskemale proovile. Vaevalt oli tal habe aetud, kui meister tal ta kenad vurrud peaaegu täielikult maha löikas, ta pea pesi, juuksed siledalt korraldas ja keskelt jaotas. Maheda sõnaga „Mu kompliment!“, milles peen kõrv kindlasti oleks kuulnud sadistlikku tooni, lasi ta ohvri

Auadress kirjanik Ed. Vildele,
Ed. Taska õppetöökoja köide.

vabaks ja Engelbert, kes end heameelga oleka pidanud ümberrietatud pannilappijaks, hiilis seesmiselt murtuna minema, mitte aimates, et just see lohakas olek ta väljanägemisega harmoneeris. Alles kui ta nägi, missugust head muljet ta vastutulijatele avaldas, kuidas üksikud daamid teda huviga vaatlesid, autojuhid viisakalt mitsi kergitasid ja teenrid hotellide ees end sirgeks ajasid, tuli ta eneseusaldus tagasi. Ta viipas auto ja avalas soovi teha sõitu läbi Viini.

„On tore end rikkana tunda!“ mõtles ta sõidukis nõjatades. „Ah, Viin, tore Viin!“

Sõit läks mööda Ringi, mida piirasid puud, kitsad rohelised harjad, mis külgedel veeresid nagu tahtes iga silmapilk tänavale kukkuda; sõidukid, mis mööda sõitsid, ilusate, säravate naistega, nagu kaleidoskobi värvilises vastukumas keerlesid kaunid vormid, säravad silmad, lehvivad lindid ja sädelevad ehted ning see kõik avaldas ta südame peale sarnast mõju, et ta nagu palavikus värises ja heameelega naerdes ja hõisates autos püsti oleks tõusuud. Öhtupool möödus lennases, auto sõidutas ta esi-

Soovitame suitsetajale kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“**
paberosse ja tubakaid.

teks Hietzingi, moodsasse lookali baari ja tantsupõrandaga, siis oli ta Kobenzile sõitnud, kus toredal terrassil suursugused külalised võõraid keeli kõnelesid. Engelbert kuulas nagu uimas, vaatas joovastatult Viini pilti, mis sügavas ta ees lebas. Kuid siis haaras teda üksilduse tunne, ta tahtis näha Viini elanikke, kellele ta oli lähemale kui neile suursugustele inimestele, ja vihisedes läks sõit läbi Grinzingi Praateri poole.

Päike paistis juba viltu läbi puulatvade, kui auto peatus Krieaus. Engelbert astus lõbusa marsi tasaste, kaugete toonide järele ning leidis lõpuks koha kolmanda kohviku täidetud aias vanapoolse abielupaari hõrval. Ta lasi anda enesele pudeli Böslauerit ja kuulas siis muusikat.

„Kuula, Kathi, see on sama tükk, mida laulab nii tihti õuenõunik“ poeg esimeselt korralt!“ ütles vana härra ta kõrval.

Ta abikaasa oli tõstnud õlleklaasi suu äärde ja noogutas juues abikaasale.

Lilleneiu astus laua juure ja pistis elegantsele külalisele roosi nõopauku. „Minugi poolest!“ mõtles ta. „Täna võin enesele kõik lubada!“

Ta tundis end õnnelikuna, kui võttis kübara peast ja lasi pilkudel üle lõbusa inimhulga libiseda. Kuid kui see kadus, kõlas kõik kahekordselt ilusalt, muusika hõiskavad fanfaarid, tütarlaste ja naiste naer, rahvalaulikute joodlerid laval. Ta rüüpas selle õhtu ilu: tänavlampide täiskuid, mis kahvatul kumal tungisid suitsust looritud õhku, nende vahel puude tihe lehestik ning lehed näisid hõbehalli tolmuga, nad rippusid väsinult ja raskelt. Selle kohal paistis väike tükk taevast, mis näis peaaegu valge, siin ja seal punaste pilvede vöödid. Aiavõre taga pealtvaatajad, hobuste traavimine alleel, hüüded kauguses. Vein oli hea; aeglaselt jõi ta klaasi klaasi järele. Ja ta kujutles mõtetes, mis nüüd tuleb . . . sõit linna, et otsida ilusat ja uhket naist. Täna oli ta ju rikas!

Ah, elu . . . kui imeline ta on. Ta voolab aastateviisi ühetooniliselt ja singelt, ja siis muutub kõik, ühe tunniga. Kuid . . .

Mis sosistas talle see härra?

Ta tõusis värisedes.

Kuid ei, ei, ei, see oli kindlasti ainult uhke võõra nali!

Kuid see noogutas talle ükskõikselt ja koputas talle rahustavalt õlale.

„Noh ja, Engelbert Schneider Müglitzist, eks ole?“ ütles ta. „Mul on väga kahju; ärge liig palju kohkuge, pean täitma oma kohust. Mida vähem äratame tähelepanu,

seda parem Teile, uskuge mind. Jooge rahulikult vein lõpuni, meil on aega.“

Engelbert oli toolile tagasi vajunud, kuna teda haaras hirmus väristus. Taeva pärast! Teda oli nähtud, kui ta kirjatasku üles tõstis!“

Ta vaatas tundmatule värisevatel huultel otsa. See näis mõistvat ta mõtteid. Ta kummardus ettepoole, avas vargsi kuue ja näitas säravat medalji, siis kummardus ta ohvri kõrva juure:

„See on ju arusaadav, et olete nii hirmunud, kõik läks nii ruttu, eks ole? Pean ka tunnistama, et kogu mu teenistusajal midagi nii libedasti ja kiirelt ei ole läinud. See oli juhus, õnnelik juhus!“

Kelner oli talle küsimata annud klaasi õlut. Ta puhus aeglaselt vahu maha, võttis pika sõõmu. siis jätkas ta:

„Tõepoolest, neetud pigi Teile, kuid mulle õnnelikus! Võin nüüd loota kõrgendust. Sest muidu . . . , juhus aitab ikka kõige kiiremini.“

„Teie eksite kindlasti,“ katsus Engelbert salata.

„Ei. Vaadake, Teie õnnetus tahtis, et kaotaja on kõrge välismaa diplomaat, mis pärast politsei president asja kiirelt ette võttis. Teisel puhul ei oleks keegi tähelepanelikuks saanud. Peale minu usaldati asja uurimine veel viiele ametvennale. Noh, mulle tuli suurepärase mõte! Sest arvestan niiviisi: kirjatasku leidis kindlasti noorem isik, sest mis on vanadel inimestel nii hilisel tunnil väljas otsimist? Ning noorem leidja, noor naine, tütarlaps, nad kõik tuleks mõttele osta uusi riideid, ehteid, tualette. Nii on see alati! Et leidu politsei kätte ei antud, telefoneerisin täna õhtupoolele kullasseppadele, moeäridele, kas ei ole tehtud suuremaid silmapaistvamaid sisseostusid, ja nii kuulsin, et noor provintslane end meie riitelouvre'is pealaest jalatallani oli riide panna lasknud. See oli silmapaistev ja pealegi oli neil Teie address! See oli Teist tõepoolest ettevaatamata, et Teie vanu riideid kaotada ei tahtnud! Te kohvris leidsime kõik, mis otsisime, ja äris saime üksikasjalise kirjelduse; vaadake, see kravat on ainult kahes eksemplaris olemas, see oli proovisaadetis, minu taskus on teine eksemplar; see sobib, eks ole?“

Ta vaatas Engelbertile võidurõõmsalt otsa:

„Koomiline, seda peab ütlema! Mul oli pähepiste, et leian Teid Praaterist, kuid ilma kravatita Teie mulle silma ei oleks puutunud, see on tõepoolest naljakas!“

Engelbert ei suutnud vastata. Ta vaatas üksisilmi härrale, oma timukale.

See oli kena, vanem härra, heasüdamlise näoga. Kuid silmad vaatasid külmalt ja teravalt.

Ta jõi aeglaselt klaasi tühjaks ja ütles: „Nii siis, ärge äratage tähelepanu!“ He, kelner, maksta!“

Kas ei vaadanud kõik need inimesed suurte, põlastavate silmadega temale, kui ta nüüd kõikudes neist mööda sammus? Ta tõukas puu külge, naeratas viltukistud näol.

Tema silmade ees käis kõik ringi ja külmatunne surus ta kõri kokku.

Ta kaaslane kandis talle kübarat järele, võttis tal puiesteel käe alt kinni ja nad läksid aeglaselt edasi nagu kaks head sõpra, sisserurutud jalutajate vahele.

Puude all oli juba pime.

Engelbert ei võinud mõelda nagu oleks teda uimastanud toores rusikahoop. Alles aegamööda, astudes, kui ta nürimeelselt jalgu tõstis, tulid ta mõtted tagasi, päästmatult mustad varjud, mis teda katsid.

Jumala pärast, kuidas oli see kõik võimalik?!

Eile veel võis ta igatühele vabalt näkku vaadata. Talle näis, et peab karjuma või end maha heitma, kuid siis tundis ta saatja tasast, kindlat käevart.

Nii siis varas! Varas! Ja ta nägi end kohtusaalis, nägi end vangi mõistetuna, kuulis, kuidas ta tuttavad teda hukka mõistsid.

Seal, kas see ei ole ta vend, kes vahib teda murest vananenud näoga? Aus inime. Kooliõpetaja külas. Vana ema on juba surnud; parem, kui et ta oleks üle elanud selle häbi!

Ta vaatas üles ja peatus hoigava tooniga.

Seal kõrgel . . .

Hiiglaratas!

Lühikesel teel siia oli ta oma elu enese ees näinud, viletsat, tühist elu. Kuid nüüd, hiiglaratas! Ta värises määratus valus. Kui kergelt ja lõbusalt pöörles kolmekorne tulepürg õhus, mänguasi kuna ta äkki ta silmade ette ilmus, selle lõbusa linna sümbol, mille järele ta oli igatsenud aastaid

ja millest ta pidi nüüd lahkuma autult, peetisena.

Põletavad pisarad veeresid tal üle näo. Muusika muutus valjumaks, Wurstelprateri hõisked kostsid siamaani.

Nad peatusid tahtmatult „kirju linna“ ees. Detektiiv ei olnud kõvasüdamline ja kinnivõetu pilk oli liig paluv.

„Noh, minugipoolest, vaadake seda veidi aega, meil on aega!“

Ta toetus puud vastu ja süütas sigareti.

Engelbert astus võre juure ja vahtis tulemerde. Seal juures avas ta taskus sulenoa ja kobas nüüd särgerinna all südame järele. Tee oli kergem, kui tundis kitsast tera ihul.

Kuid ta ei mõistnud õieti, mis tegi. Ta vaatas õõguvatel silmadel ehitud inimesete, ilma et palju oleks näinud. Talle näis, et vaatab vangla aknast õitsevaid aasasid täis rõõmsaid inimesi, ta nägi anduvat neid lõbudele, mida tema ei olnud tundnud, nägi huuli naeratavat, kuid mitte talle, kes seisis tänava pimeduses.

„Usun, et nüüd lähme!“ hüüdis ta saatja nüüd manitsevalt.

„Tulen kohe!“ vastas mees hääletult.

Kaks noort tütarlast läksid tast lõbusalt naerdes mööda.

„Lasin tal õnge otsas rippuda, kuid siis hakkas mul kahju, sa oleksid näinud, kui alandlik ta oli!“

Detektiiv viskas paberossi minema.

Muusika algas hõiskavalt ja ta laulis kaasa:

„Üles võitlusse . . . , To-re-a-dor . . .“

„Tulen juba! kordas Engelbert. Ja ta hää kõlas seekord nii kõvasti, et teine umbusklikult lähemale astus.

„Ärge asja nii raskelt võtke!“ katsus ta teda lohutada. „See on juba paljudele juhtunud, see toob Teile mõned kuud, võib olla ainult tingimisi . . .“

Ta ei saanud lõpetada. Engelbert oli tõstnud pea, mida valgustas aia kuma, ja vaatas timukale tasase, peaaegu pühaliku naeratusega näkku. Siis vajus ta vaikse ohkega tema vastu.

Soovitame suitsetajatele kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Kuidas ma ennast lasen äratada.

Hollandi kirjanik **E. von Lidth de Jeude.**

Armand Didot on ühe suure äri esitaja ning muidugi ka lõbus vestleja. Tema reisib alati maal ringi. Harilikult tuleb ta neljapäeval pärast lõunat linna peremehele isiklikult aru andma, ja siis ilmub ta harilikult ka restoraani meie juure mõnda napsu tegema!

Hiljuti viibis ta jälle meie keskel ja tah-tis parajasti mingisugust veidrat reisiseliklust jutustama hakata, kui ühele ettevaatamata kelnerile õnnetus juhtus, et just tema selja taga laskis klaasi maha kukkuda.

„Kirevase pärast,“ hüüdis Didot, „mis pagani Te mind nii ehmatate!“

Me naersime tema ärevuse üle ja üks meist ütles:

„Ma ei teadnudki, et olete nii heitlik!“

„Armas sõber,“ vastas Didot, „heitumine on kõige pahem meeleliigutus, mis tunnen. Kui mind hommikul üles ehmatatakse, on mul terve päev rikked. Keegi õpetlane olla Ameerikas sõjaretke äratuskellade vastu korraldanud. See mees meeldib mulle. Pole narimat tunnet kui äratamine sellise ragistava masina poolt kõige magusamast unest. Mõõndan, et see muusikamees, kes oma lapse hällis alati õrna viiulimuusikaga äratas, pisut liialdas. Aga nende kahe äärmuse vahel leidub suur hulk võimalusi, ja ma jään selle juure, et äratuskellad on vihastamisväärt pörgumasina.“

„Nii?“ küsisin mina. „Ja kuidas lasete siis Teie ennast äratada, kui Teil vaja on näiteks hommikul vara reisile minna?“

Armand Didot naeris kavalasti, kui vastas:

„Noh, võõrastemajades olen ma leiutanud väga sobiva abinõu, kuidas mind mõnusamini saab äratada. Koputamine uksele ja teenija kare hää, mis „Kell on kuus!“ hüüab, on minu arust sama toored kui äratuskella mürin. Sellepärast olen välja mõelnud järgmise vembu: Enamikus võõrastemajades leidub all kojast must tahvel, kuhu kriidiga kirjutatakse: Tuba nr. see ja see tuleb äratada siis ja siis, tuba nr. see ja see siis ja siis jne. Oletame nüüd, et tuba nr. 12 on minu käe ja ma hommikul kell pool seitse

pean tõusma, kui tahan veel rongile jõuda. Öhtul enne magamaminekut kasutan ma siis mõnda rahulikku silmapilku ja kirjutatan tahvlile: Tuba nr. 11 pool seitse ja tuba nr. 13 pool seitse. Kas saate nüüd juba aru, mis?

Hommikul äratatakse minu naaber ühel ja minu naaber teisel pool kell pool seitse. Kõvasti koputatakse nende uksele ja karjutakse: „Pool seitse, mu härra!“ Mina kuulen valjut kisa niiõelda teisest käest, ärkan igatahes ilma ehmatamata. Minu süsteem on igatahes väga hea, kuigi see teiste igakord lõbus ei ole, ometi ei ole ta ju ka paha, mis? Mõõdunud nädalal juhtus see lugu mulle veel V-s. Elasin „Rahuliku reisi-ja hotellis“ nr. 12 ja olin öhtul tahvlile kirjutanud, et nr. 11 ja 13 tulevad kell pool seitse äratada. Nr. 11 elas minu vastas, nr. 13 minu kõrval. Ja hommikul äratati mu rahulikult koputades nr. 11 uksele; ja kui see mind veel ei oleks äratanud, siis oleks mu vististi äratanud kära, mis nr. 11 elanik tegi, niipea kui ärkas. Jumal, kui tige oli see mees! Kirus, et ta äratamist ei soovi, vaid, kui tahab, võib kella kaheteistkümmeni magada, et ta peremehele kaebab jne. Õnnetu teenija seletas, see seisvat ju tahvlil, aga see tegi võõra veel tigidamaks. Milline idioot olla selle sinna siis kirjutanud? Need olla ju hirmsad lood, mis seal juhtuvat. Veel kui ma juba riietusin kirus mees. Ei, siis oli võõras toas nr. 13 palju peenem. Temagi äratati ja ma kuulsin, kuidas ta kohusetruult kohe tõusis. Meie tuba lahutas vaid üks, ja kuna ta riietus, kuulsin ma, et ta eneselt paar korda küsis: „Mis see täna ometi oli, mispärast ma nii vara pidin tõusma?“ Naljakas, mis?

Kui Armand Didot oma jutustusega oli niikaugale jõudnud, tõusis üks härra, kes meie lähedal laua ääres istunud, tuli ruttu Didot' juure ja ütles:

„Mu härra! Ma leian Teie teguviisi olevat häbematu, aga rõõmustun ometi, et juhust Teid minu teele juhatas. Sest nüüd tean vähemalt, mispärast ma läinud reedel kell pool seitse pidin tõusma!“

Vene idüll varemast ajast.

Ungari kirjanik **Mór Jokai.**

Anna Petrovna Derenova oli tore tüdruk ja vääriskõige paremat inimest maailmas. Ja ta leidiski selle mehe, kuid hoopis ebariilikul viisil.

Keegi kergemeelne dragunihvitser oli ta võrgutanud. Üks neid säravaid liblikaid, kel õlalapid õlal ja kannuksed saabastel, aga kelle nimi seda ei väärinud, et ta unustusest päästetakse. Ta võitis tüdruku kõiksugu meelituste ja lubadustega ja ühel päeval — see on ikka selliste alatute viis — oli ta kadunud. Aga Anna Petrovna jälgis teda ja leidis ta ühel päeval tsaari pealinnast. Sõnatult tõmbas ta ettevalmistatud revolvi muhvist ja laskis ilusa ohvitseri ta kompanii silmade all maha.

Tabatu ei surnud. Ta haav paranes. See oli ka sõjakohtule Anna Petrovna süüasjus pehmendavaks põhjuseks. Otsus oli: Sada nuudihoopi. Oleks kuul surmav olnud, siis oleks otsus olnud — surm kahesaja nuudihoopi läbi.

Keda Venemaa nuudiga karistas, seda Euroopas enam inimeseks ei peetud. Kui teda timuka halastamatu käsi teise ilma ei saatnud, siis saadeti ta maisesse teise ilma — Siberisse, kus ta seni oma hääbunud elu võis jätkata, kuni talle külm, nälg või mõni taud otsa tegi.

Anna Petrovna teadis, et ta, kui ta õrn keha sada nuudihoopi välja kannatas — ja see polnud sugugi tõenäoline — Siberi põrgusse saadeti. Elukohaks määrati temale sõbralik Kopoli kindlus. Seal võis ta ka abieluda, mehi olla seal küllalt, üeldi.

Kopoli kindlus asus Kesk-Aasias ilusal mäel, kust ilus väljavaade üle lageda välja, nii et tema müüridelt kuue kahuriga kogu kirgiiside salkkond võidi minema pühkida. Sel kohal oli veel teisi häid külgi. Kümne penikoorma ümbruses polnud seal ainustki puud ega põõsast, ja kaks või kolm päeva võidi seal kiire kaamelil seljas läbi kõrbe kihutada, ilma et oleks leitud joogivett.

Lähemaks naabriks oli Venemaaga sõbralikus liidus seisev Katapalgi sultan, kelle nimi oli Emriss. Selle sultani naine oli suu-

repärane ema. Ta valmistas oma lastele ise oma kätega riietuse ja nimelt nii, et lapsed aegajalt paksust punasest sauest tehtud auku asetaski ja savi nende kehal laskis ära kuivada. Nii ei saanud sääsed ja kärbsed neile viga teha. Tema kõrge abikaasa kandis talvel täit ülikonda, suvel oli ta keha ainult allpoolt võõd kaetud ja Vladimiri ordeni kinnitas ta enese paljale rinnale.

Kopoli kindluses aga elasid vene komandant ja tema sõdurid, koeralikult alandlikud kirgiisi teenijad ning nende härraste naised.

Kaks korda aastas läks Jekaterina kindlusest salk kasakaid teele ja viis Kopoli elanikkudele jahu, viina ja muid elu magustavaid asju kui ka posti. Nii polnud nad siis maailmast mitte täiesti ära loigatud.

See kena koht oli siis Anna Petrovnale asumiseks määratud, kui ta sada nuudihoopi välja kannatas.

Hoopide all võib naine surra. Ka kui timukas tal rätiku õlgadelt ja rinna ümbert ära tõmbab ja selle juures suurele kasakale märku annab, ka selle kätte võib, usun ma, naine surra.

Anna Petrovna, julge Anna Petrovna, langes hirmus põlvili, kattis näo kätega ja värises kui haavaleht.

Timukas kahmas ta kaelaräti järele; neiu kisendas äkki, nagu oleks teda tuline raud puudutanud, ja see ei võinud ju ometi valu teha.

„Tarboga!“ hüüdis timukas, mis järele kutsutud sõdur välja astus.

Neiu oli valmis kõige kümne küünela oma rätikut kaitsma ja kratsis kui vihane kass.

„Võta ta kätest kinni ja vaata ette, et ta ei hammusta!“

Nüüd võttis kasak neiu pehmetest kätest oma raudrusikatega kinni, nii et ta neid enam ei saanud liigutada. Ta ei hammustanud ka vaid vaatas sõdurile suuril silmil otsa. Ja ses pilgus peitus võlu, mis võis metselajaidki taltsutada, seisis määratu valu, tumm palve, nii et kasaka süda ta pilgu leegi all sulas. Kui timukas uuesti neiu kleidi järele kahmas, ütles Tarboga:

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

„Ära puutu teda! Mina võtan poole karistust omale!“

„Millise õigusega, pojukene?“

„Õigusega, mille omandan, kui ta oma naiseks võtan. Sa tead, et mees tohib oma naise laastust jagada!“

„See on õige. Võta siis riided seljast! Aga küll sa kahetsed!“

Tarboga tegi enese vööni paljaks, laskis enesele nõõri käte ümber siduda ja nii üles palgi külge tõmmata, kuna ta jalgade külge 24-naelane pomm seoti.

Timukas oli vihane. Kahe käega keerutas ta nuuti, lõi kõigest jõust ja küsis iga hoobi puhul:

„Noh, pojuke, kas ihkad ikka veel ilusat tüdrukut? Tahad ikka veel nägusat naisukest? Tunne siis pulmatantsust rõõmu! Oled enesele kena neiu valinud!“

Tarboga hammustas vurrud hammaste vahele, et mitte kisendada.

Anna Petrovna aga nägi pool hullumeelena, kuidas mehe veri, kes poole ta karistusest omale võtnud, maha tilkus. Varsti jõudis kord tema kätte.

Viiskümmend oli kätte antud.

„Veel kümme neiu eest!“ pomises Tarboga nõõri otsas.

„Aa, oled tõesti viks poiss! Kannata, nüüd annan sulle veel kõige paremad!“

Ja ta andis.

Anna Petrovna süda tundis iga hoobi juu-

res hirmsat piina. Nüüd oli neid juba kuuskümmend.

„Veel kümme!“ hoigas mees.

Timukas sai hirmus vihaseks. Otse metslooma vihaga peksis ta oma ohvrit, kes kõik valud sõnatult ära kannatas.

Anna Petrovnale jäi nüüd veel kolmkümmend.

Kasak vaatas ülevalt temale ja nägi, kuidas ta hirmus oli nagu tardunud.

„Veel kümme!“ rõgistas mees.

Needki anti talle.

Aga vaevalt suutis ta veel ülelda: „Veel kümme!“

Üheksakümmenda hoobi juures ei jaksanud ta enam rääkida; ta jõud lahkus, ta silmad läksid kinni.

„Noh, pojuke, kas tahad ka viimsed kümme veel ilusa neiu eest?“

Mees ei suutnud muud rääkida, aga peaga noogutas ta: „Jah!“

Nüüd kargas Anna Petrovna üles maast, kuhu ta vajunud, kiskus ise oma rätiku rinna ümbert, ja kuna ta selle Tarboga verisele seljale laotas, kattis ta teda ise oma kehaga, pööras oma lumivalge jala piinaja poole ja kisendas metsiku kirega:

„Mina ei lase oma meest surnuks peksta! Ülejäänud minule!“

Ja siis laulatati nad meheks ja naiseks. Vististi armastasid nad üksteist väga, ja kui nad veel pole surnud, siis elavad nad Kopalis veel praegugi.

Kiigeke.

H. Vühner.

Kingul oli kiigeke,
Meelitas meid mängule
Kingult selge ilmaga
Kaugele võis vaadata.
Paistis laiu lagendik,
Karjamaa ja kadarik.
Taevasinas sõudsid
Suvepilved ilusad. — —
Aastakümned on nüüd läind,
Pole enam seal ma käind. —
Kurvalt kingul kiigega
Mängib öötuul üksinda.

Eesti Spordileht 10. aastane.

Meie noor spordiliikumine on suutnud oma esimestel tegevusaastatel väljaandma hakata spordi häälekandjat „Eesti spordi-

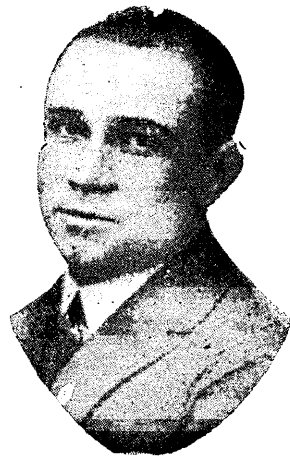
liste sündmuste kohta välismailt. Lehe väljaandjaks on sportorganisatsioonide keskkonduks Eesti Spordi keskliit.

A. Mändvere,
„Spordilehe“ peatoimetaja, majandusteadlane, Eesti Spordi keskliidu sekretär.

I. Villemson,
„Spordilehe“ raskejõustiku osakonna toimetaja, spordi-büroo juhataja.

J. Tiisfeldt,
„Spordilehe“ kergejõustiku osakonna toimetaja, majandusteadlane, S. S. Kalevi“ juhatusel liige.

Dr. J. Vilms,
„Spordilehe“ toimetuse liige, kehakultuuri sihtkapitali valitsuse liige, riigikogu liige.

Dr. A. Römmer,
„Spordilehe“ toimetuse liige, Eesti Spordi keskliidu arst.

H. Visman,
„Spordilehe“ välisosakonna toimetaja, majandusteadlane, Eesti Jalgpalli liidu sekretär, spordi keskliidu juhatusel liige.

lehte“. Esimene number ilmus aprillis 1920 a. A. Anderkopp'i toimetusel. Sest ajast on leht nii sisult, kui ka välimuselt tugevasti muutunud. 1922. a. alates toimetab lehte H. Tammer. Spordileht on katsunud anda ülevaateid mitte ainult meie kodumaa mitmesugustest sündmustest, vaid toonud täieliku informatsiooni kõigi tähtsamate sport-

1. detsembril 1929. a. moodustati uus „Spordilehe“ toimetuse, kuhu kuuluvad meie spordiliikumises hästi tuntud nimed: A. Mändvere peatoimetajana ja toimetuse liikmetena J. Villemson, J. Tiisfeldt, Dr. J. Vilms, H. Visman ja Dr. A. Römmer.

Abielu ja viisakus.

Inglise kirjanik **Frank Crane.**

Inimestega igapäev koos elada on ülesanne. Nende erilised harjumused, nende fartaalsed omadused, nende omakasu paljunõudlikud vormid, nende kalduvused toorusele ja hoolimatusele ilmuvad esile, kui inimesed üksteisega alalises kontaktis on. Ei tähenda see palju, kas nad üksteist vihkavad või armastavad, kuigi inimesed, kes üksteisele ükskõiksed, üksteisega kergemini võivad läbi saada, kui sellised, kes üksteist armastavad. Mees võib oma teenriga aastaid heal jalul seista ja ometi ei jõua ta naiselega või pojaga ainustki nädalat rahus elada.

Sellepärast on olemas vaid üks meetod, kuidas intiimi kooselu saab väljakannatavaks teha: hoolikas viisakuse eest hoolitsemine. Kui ma noorele abielu-paarile ütleksin, et abielus, nagu see enesestki mõistatav, armastus peasi on, siis lisaksin ma ometi ka juure, et viisakusel ja tähelepanul abielus samasugune tähtsus on. Sest ainult alati uus ja vähenematu tähelepanu suudab takistada armastust mattumast äripäeva piisajade alla.

Armastus on jumalik. Kui ta peab kestma, siis tuleb ta rituaali täita ja tähele panna. Inimene peab ennast valitsema, ei tohi laisk olla. Religioongi kõduneks ilma jumalateenistusega. Ja samuti sureb armastus ilma viisakusega.

Milline vastik kurivaim peitub neis, kes meid otse nende vastu, keda me kõige enam armastame, laseb laisaks jääda, kuna me teiste vastu, kes meist kaugel, viisakad oleme? Olen näinud naist, kes oma lastega praegu pragas ja neid kurjil silmil karistas — ja kes nüüd, kui külalist teatati, toakuse ees peatus, et oma nägu jälle naeratusel silendada, enne kui ta läks külalist teretama.

Emad ei tea, et nad oma lapsi peavad kohtlema lugupidamisega, kui nad ise tahavad, et lapsedki neist lugu peavad. Mi-

dagi pole ilusam kui näha isa või ema, kes oma väikese poja vastu sama viisakad on kui mõne juhusliku tuttava vastu.

Minu naine ja mina lõbustume tihti sellega, et paarikesi kohvikutes ja raudteerongides vaatleme ja mõistatame, kas nad abielus on või ei ole. Mul on häbi tunnistada, et kui me neid näeme lõbusas tujus, üksteise vastu tähelepanelikuna, üksteisega armaksud pilke vahetades, loitvatena, teenistusvalmina, siis peame oletama, et nad abielus ei ole, vähemalt mitte üksteisega abielus. Aga kui me näeme ükskõiksust, meest ajalehte lugemas ja naisele, kes igavalt ringi vaatab, selga pööramas — kui me seda näeme, siis järeldame sellest, et nad on abielus, ja nimelt põhjalikult.

Ja siis on veel olemas kolmas sort paare, keda mõnikord näeme, kui ka mitte tihti, nagu me seda sooviksime: nimelt kaks inimest, kes nähtavasti abielus on, nagu seda võime märgata teatud väikestest õrnustest. Proua võtab mõne puru mehe kuuelt või seab ta kaelasidet või aitab teda peene rahaga oma kotist. Kui selliseid asju näeme, siis teame, et need inimesed on abielus ja ometi veel üksteisesse armunud, et neil üksteise vastu on huvi ja nad oma vastastikke suhteid oskavad ilusasti ilmutada.

Kas tead, et armastuseriigis olemas on vaid üks patt ja et selle patu nimi on — ükskõiksus? See on see seisukord, mida naine ei jaksa kannatada. Naised on meeste käest saanud peksta, ülekohtu maitsta, mõned mehed on oma naise isegi paljaks röövinnud — ja nad on neid ometi armastanud! Sest naised on armastuse geeniused. Ja sellepärast peaks mees vähemalt viisakuse talenti näitama. Ta päästaks ühes sellega küllalt tihti armastuse ja ühes armastusega abielu.

Viimaks sõnakene naistele: ka mehe armastus vajab tähelepanu. Naisegi kohta mak-
sab viisakuse rituaal.

Soovitame suitsetajaile kõrgeväertuslisi **A/S. „LAFERME“**
paberosse ja tubakaid.

Tüssatud varas.

Araabia kirjanik **Djirius Mangur.**

Kord elas väga vaene mees, kellel polnud muud kui tühi kirst. Ühel ööl magas ta naise kõrval, kui korraga kuulis, et majas on varas.

Ta pani suu naise kõrva juure ja ütles: „Naine, majas on varas, see tahab teha meid paljaks. Kuid mina tüssan teda.“ Naine küsis:

„Kuidas kavatsed teha seda?“

„Mees: „Sinul tarvitseb vaid vastata kõikidele küsimustele, mis asetan sulle.“ Naine oli nõus.

Siis kõhatas mees, et ta on alles ärkvel, ja ütles oma naisele:

„Jumalapärast, naine, kuhu panid meie raha, nelisada naela?“

Naine: „Raha on kirstus.“

„Ja sinu väärtasjad?“

„Ka seal.“

„Kõik kirstus.“

„Ja naabri raha, mis ta meie kätte hoiule andis?“

„Ikka kirstus.“

„Siis on hästi.“ Ja vähe aja pärast:

„Ja kirst on muidugi lukutatud?“

„Ei, ma kaotasin eile võtme.“

„Kohe hommikul toon ma uue võtme. Maga nüüd.“

Kui varas seda kuulis, mõtles ta: Hõissa, see on alles öö! Majaperemees aga nihutas naise kirstu kõrvalt pisut eemale ja libistas ka ise end vähekese kõrvale. Siis hakkas ta valjusti norskama.

Varas hiilis ettevaatlikult kirstu juure, võttis mantli seljast ja laotas ta kirstu kõrvale, et sinna varastatud kraami sisse pakkida. Siis avas ta kirstu kaane ja pistis käe sügavale sisse, leidis aga kirstu tühja. Vaheajal ringutas peremees nagu unes ja veeretask enese varga mantlile. Varas mõtles: Ootan vähemalt, kuni ta tagasi veereb, muidu olen ma mantlist ilma.

Möödus tund, möödus kaks ja aovalgus hakkas tuppa paistma. Juba laulis väljas kukk, ja peremees kõhatas märku andes, et ta on ärkvel. Varas mõtles: Nüüd tõusevad inimesed üles. Minema silmapilk, muidu olen peos. Ta jättis mantli sinnapaika ja läks, unustas aga kiirusega ukse lahti, ja peremees hüüdis talle järele: „Hei, külaonu, pane uks kinni, muidu jooksevad veel vasikad välja.“

Varas aga vandus: „Allah põletagu su isa. Kui sa poleks hoobelnud, oleks mul vähemalt minu mantel alles.“ Ja tegi, et minema sai.

Märkusi.

Tshehhi kirjanik **Karel ja J. Capek.**

Ilusad hinged.

„Ma armastaksin Cyranot, sest tema on kannatanud ja haavu saanud; see meeldib mulle.“

„Heameelega armastaksin raskesti haiget, et ta minu käte vahel sureks; sest minu arust on mees siis kõige ilusam, kui ta on kahvatu ja nõrk.“

„Võin armastada ainult seda, kes varemalt kannatas mõtte all, et ta mind lootusetu armastab, või seda, kes minu pärast on tunda saanud armukadedust.“

No küll olete ka ilusad hinged, te sadistinnad!

Minerva.

„Pooldan naiste haridust; naine olgu võimalikult intellektuaalne. Naine olgu mehega vaimliselt ühel astmel. Ta peab olema kultuurne.“

Proua, see oleks naisele väga paha, sest siis saaks mees naisest aru.

Marie.

„Olen sinu oma iga hingetõmbusega ja iga südamelöögiga!“

Milline suur omandus, mu armsam! Sest sinu hingamine on kiirendatud ja su vere-soon lööb sadakümme.

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Vari sügavikust.

Balti-Saksa kirjanik **Oleg Berting'i** romaan.

7

„Kas kavatsete midagi dr. Schergeri vastu ette võtta?“ küsis Malcolm.

„Küll ma selle poisi käsile võtan. Kuid ma ootan, kuni ära olete sõitnud ja katsun teid täielikult mängust välja jätta.“

„See oleks mulle väga meelepärane ja ongi vist meie lepinguga kooskõlas.“

„Kui teid ähvardab hädaoht, ei nimeta ma teid mitte.“

Ladislau oli seda stseeni tummas imesuses vaadanud. Malcolm'i plaanidest dr. Schergeriga ei olnud tal ega Marial aimdustki. Teda valdas õudne tunne Malcolm'i peaaegu kuratliku kättemaksuhimu peale mõeldes. Ta ise oli nähtavasti unustatud. Sellepärast tahtis ta end meele tuletada ja küsis kartlikult: „Ja mis sünnib minuga?“

„Ah ja, teie olete ka veel seal,“ tähendas Schrötter. „Teiega on lugu nii: — kui te kahju tasute, laseb härra Stern teil jooksta. Loodan, et härra Malcolm'il on põhjust teie

eest ette astuda. Kahju on kakstuhat marka suur.“

„Nagu leitud, nii kaotatud,“ mõtles Ladislau meeleheitliselt ja pani käe tahtmatult tasku, milles leidusid praegu Malcolm'ilt saadud kakstuhat marka. Jälle tõusis tulevik ta ees ähvardavaks. Korter ei kuulunud talle. Tal ei olnud peale kahetuhanda marga pennigi.

Malcolm märkas ta liigutust. „Jätke,“ ütles ta, tõmmates tshekiraamatu taskust, „hoidke raha enesele. Ehk jõuate sellega veel edasi.“

Ta täitis tsheki summa arvel ja ulatas selle Ladislausele. See vaatas talle mõistmatuses otsa, võttis tsheki mehaaniliselt vastu. Sellel silmapilgul ärkas tas kõik hea, mis tas veel peitus. Värisevatel huultel ütles ta tasa: „Tänan!“ Oli märgata, et ta vaevaga võitles pisarate vastu.

Schrötterile meeldis see Malcolm'i iseloomu joon suurepäraselt, et ta ei jätnud maha oma kaaslast, veel enam — sai ta heategijaks. Malcolm oli suurejooneline, seda pidi Schrötter tunnistama. Igas asjas suurejooneline — isegi kättemaksus . . .

Schrötter tundis äkki Malcolm'i vastu teatavat sümpaatiat. Ta oleks heameelega teada soovinud sügavamalt põhjust, mispärast Malcolm Thorstensi nii julmalt taga kiusas, mispärast ta teda nii hirmsalt vihkas. Ta oleks selle põhjuse heameelega kõrvaldanud, kui see seisis ta võimuses. Ta aimas, et Malcolm'i vaen seisis ühenduses sissemurdmisega Tamaara kajuti, ja lasi uue proovi-noole lendu.

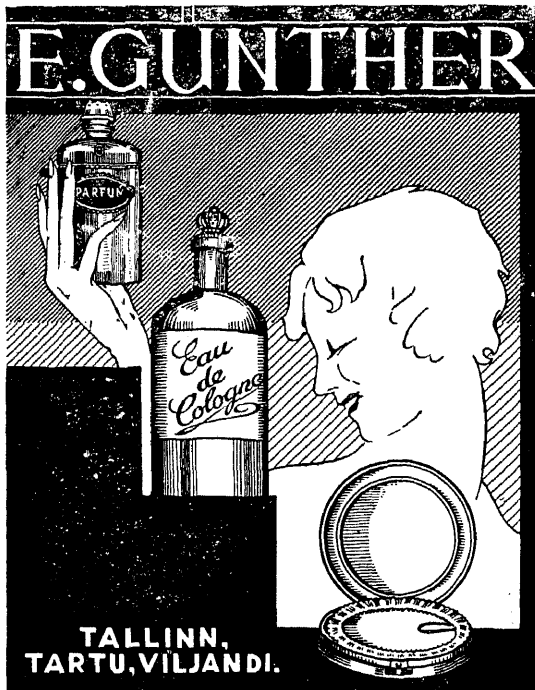
„Härra Malcolm,“ ütles ta äkki, „mispärast mürdsite omal ajal surnud lauljanna Tamaara kajuti?“

„Teie teate ka seda!“ ütles Malcolm veidi kohmetult. „Te olete tõeline nõidmeister.“

„Kombinatsiooni and, muud midagi,“ ütles Schrötter. „Mul on palju asju käsil, üks niit juhatab teise juure.“

Mul õnnestub tihti neid õigesti ühendada. Kas vastate ehk mu küsimusele?“

„Jah. Kuid ma ei murdnud sisse, vaid välja, sest mind pandi luku taha. Kuid see on kõrvaline asi. Peaasi on, et leidsin selle seal. Lugege ja te mõistate mind. Armastasin seda naist ja armastan teda veel täna!“

Nimi **GÜNTHER** garanteerib kauba headuse eest.

Tallinn. Tartu. Viljandi.

En gros

en detail.

Ta ulatas Schrötterile Tamaara kokkukleebitud jumalagajätmise kirja.

Schrötter luges selle tähelepanelikult läbi, andis ta Malcolmile tagasi ja ütles: „Ma mõistan nüüd! Teid ei kihutanud taga armukadedus, vaid veendumus, et Thorstens on naru, keda tuleb karistada ja kõrvaldada. Eks ole?“

„Teil on täielik õigus.“

„Kinnitan teile — Thorstens ei ole naru!“

Malcolm lõi kahtlema. Tas ärkas südametunnists. Nii eeskujulik detektiiv nagu Schrötter upidi olema ka eeskujulik inimtundja. Ta väljaastumine Holgeri eest oli tingimata põhjendatud.

„Mul oleks kahju ja ühtlasi tunneksin ma rõõmu, kui olen eksinud,“ ütles ta rõhutud häälel.

„Te olete kahjuks eksituses! — Teie ei tunne Thorstensi, kuid ma tunnen teda. Mul oleks heameel ja teile mõlematele oleks parem, kui temaga ära lepite.“

„Ma pean ju ära sõitma!“

„Võib olla, ei ole see tarvilik. Kuid ma annaksin teile seda nõu! — Schergeri vastu alan ise tööd. Rippumata teist, nagu lubasin, kuid see mees võiks lihtsast tigestusest teid asjasse tõmmata või katsuda teilt raha välja pressida. Hiljem näeme, mis toob tulevik. Pealegi ei või teie Thorstensiga kõnelda. See ärritaks teda liig palju.“

„Hea. Jätke see tuleviku hooleks.“

Kindla käepigistusega lahkusid mõlemad peaaegu sõpradeks saanud vaenlased.

Ka Ladislausile ulatas Schrötter jumalagajätuks käe ja ütles isalikul toonil: „Inimene, ajage end sirgu ja saage korralikuks — vähemalt nii korralikuks kui võimalik!“

„Ma teen seda,“ vastas Ladislaus ja ta hääles kõlas kindlam toon, mis õigustas lootustele.

Schrötter seisis tänaval ja hingas sügavasti. See oli olnud raske tund ja ta oli võtnud enesele suure vastutuse, asetades Malcolmile tingimusi, millest Holger midagi ei teadnud. Holger ei teadnud ju veel midagi Malcolmile osast loos, oli üldse veel täielikus pimeduses. Aga nagu ta tundis Holgerit, ei kahelnud ta, et see ta tegevuisiga rahule jääb. Ta oli ka sellest teadlik, et oli pluffinud Malcolmile mitte just lubatud viisil. Kuid et ta esimene kohus

oli Holgerit kaitsta, ei hoolinud ta abinõudest sihi saavutamiseks. Teist valikut tal ei olnud. Nüüd tuli Schergeri kätte kord. Selle mõõt oli täis. Ta hädaohtlikule tegevusele tuli lõpp teha. Iga hinna eest!

Samal õhtul telefoneeris ta „La Plata“ laevatühisusele Hamburgis: „Selgitasin täielikult sissemurdmise kajuti. Selle taga ei peitu kavatsedud ega kordasaadetud kuritööd. Palun tungivalt asja saladuses hoida. Teatan järgmistel päevadel isiklikult.“

13. K a k s s a a t u s t .

Järgmisel kolmel õhtul järgnes Schrötter dr. Schergerile mänguklubist mänguklubisse. Kuni hommikukoiduni mängis Scherger kirglikult, vahelduva õnnega.

Kolmandal õhtul oli mäng eriliselt kõrge. Külaliste hulgas olid mõned rikkad ameeriklased, kes klubiliikmetega hästi varjatud tagatoas bakkarti mängisid. Schrötter oli kõigis paremates klubides heameelega nähtud külaline, kes juba tilti seal oli paljastanud valemängijaid, kusvõrad kergesti ligi pääsesid. Siis visati õnne röövrüütliid kärata ukse taha, kuna nende vastu arusaadaval põhjusel kohtus ei võidud esineda.

Schergeril oli silmapaistev õnn. Ta pidas panka, milles oli juba umbes kakskümmend tuhat marka,

Äkki tõmmati eesriie kõrvale. Uks ameerika külaline astus kõikuval sammul ja alkoholist punetava näoga sisse.

„Hakka pihta, Jim!“ hüüdis ta mängulauas istuvale sõbrale.

„Pank!“ vastas see lühidalt.

Dr. Scherger naeratas üleolevalt. Ta uskus täna oma õnne sisse. Kui ta kaarte andis, värisid ta käed siiski veidi.

Voidurõõmsalt võttis ta kaheksa. Esimene vastumängija, kelle kaardil seisis ainult kakstuhat marka, oli saanud kolm.

Aeglaselt avas ameeriklane oma mõlemad kaardid. Siis heitis ta nad kiire liigutusega lauale. Tal oli — üheksa.

Dr. Scherger kahvatas. Kakskümmend tuhat marka olid kadunud! Rahulikult pani ameeriklane rahatähed oma kohale.

Dr. Schergeri õnn oli muutunud. Vastu hommikut oli ta maha mänginud kogu oma lahtise raha ja ta auvõlg oli viisteistkümmend tuhat marka.

Soovitame suitsetajaile kõrgeväärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Selle silmapilgu peale oli Schrötter oodanud. Järgmisel hommikul läks ta dr. Schergeri juure. Unise kahvatu näoga, punaste silmadega võttis arst teda vastu, vaevaga oma närvilikkust alla surudes. Kahe päeva pärast oli Schrötter võlgadest kitsikusse aetud dr. Schergeri nii kaugele viinud, et see nõus oli dr. Schrötteri väljamõeldud venda, kelle osas esines keegi kriminaalkommissar, vaimuhaigeks tunnistama, et Schrötter kätte saaks selle hiiglavaranduse. Selle eest lubas Schrötter talle peale pikemat kauplemist sadatuhat marka.

Dr. Scherger teadis, et riskeerib palju, saates täielikult terve inimese haigemajja, kuid ta lootis kõigile tervetele omase vihavalduse peale, kui ilmub hulluvaht, mis paljudele on saanud saatustlikeks. Ennekuul selgub eksitus, eeldades, et mees hirmupärrast tõepoolest vaimuhaigeks jäänud, mõõduksid ikkagi mõned päevad. Seda aega tahtis dr. Scherger põgenemiseks kasutada. Ta asjade pantimine seisis ukse ees. Tal ei olnud enam teist pääseteed. Ta ei suutnud oma võlgasid enam maksta. Viimane mangukaotus, mis ikka veel oli tasumata, löi vaadil põhja välja.

Kui ta telefoneeris auto järele, et lasta haiget ära tuua, oli ta saatust otsustatud.

Vaevalt oli ta kuuldetu üles riputanud, kui Schrötter ütles: „Nii, härra dr. Scherger, see oli teie nõrk tund!“

Hirmunult vaatas arst talle otsa. Tas tõusis halb aimdus.

„Jah,“ jätkas Schrötter, „Teie olete mangu kaotanud.“

„Kes te olete?“ küsis dr. Scherger häälletult.

„Eradetektiiiv dr. Schrötter, kui see teid huvitab, ja „haige“ on kriminaalkommissar Braun Berliini politseivalitsusest.“

„Seaduse nimel,“ ütles Braun ja pani käe arsti õlale. — Juba tund hiljem oli dr. Scherger Moabiti eeluurimisvanglas.

Õusel tõusis ta tasa üles ja vallandas midagi kuuevoodri vahelt.

Hommikul leiti ta surnult põrandalt. Rohakas-kahvatut nägu katsid inetud, tumedad plekid. Kongis lõhnas mürudate mandlite järele . . .

Järgmisel hommikul, kui Ladislaus oli saanud Malcolmilt tsheki. lunastas ta selle Dresdeni pangas, kus Malcolmil oli konto. Siis läks ta tõstetud peal Stern & Co. juure ning palus kõnelda firma omanikuga.

Kui ta direktor Sterni vastuvõtutoas istus, ütles ta: „Tulin, et kaotada ilmast piinlikku asja. Üks minu sõber on silmapilkse rahapuuduse tagajärjel teie tseki võltsinud. Summa on kakstuhat marka. Ta palus mind teile raha tagasi anda. Palun, härra direktor, siin see on.“

Ta andis direktor Sternile summa.

„Täna,“ ütles direktor veidi irooniliselt. „Järgmine kord jätke näpud sarnastest asjadest.“

„Mina? . . . Lubage . . . kuidas . . . ?“

„Te mõistate mind valesti,“ ütles Stern süütult. „Arvan sarnaste ülesannete täitmisest . . . Selle läbi võib sattuda teatava kahtluse alla.“

„Muidugi . . . jah . . . muidugi . . . Jumalaga härra direktor.“

Langeweile?

Kui igavus majas, siis on

Odeon grammofon

see, mis ta eemale tõrjub.

Odeon juubeli grammofonid on oma hea kõla, hinna odavuse ja nägususe poolest ületamatud. Ka

Odeon grammofoni plaadid

on kõlavamad ja vastupidavamad.

O. „Esto-Muusika“

Tallinnas, Viru, 2. Viljandis, Lossi, 14.

Ladislauseil oli äkki väga kiire. Et ta suurpetturi karjäär oli läbi, märkas ta nüüd selgelt. Ka Stern oli tast läbi näinud, kuigi esines eneseteadvalt.

Sealt tahtis ta minna Maria juure. Seisis veerandtundi ta maja ees, kuid ei julenud sisse astuda. Pakkis siis asjad ja sõitis Poolasse.

Oma pehme, meelitava viisi ja tõesti otsekohese kahjatsuse tõttu õnnestus tal peale pikemat vaevanägemist, et ta sugulased ta jälle armulikult vastu võtsid. Õppimist ta enam ei jatkanud, kuna ei võinud näha korjuseid ja eriti verd. Sellepärast paigutasid sugulased ta ühe suurema provintsi-linna läheduses asuva saeveski kontori.

Ladislause harjus oludega kaunis kiirelt ja oskas saada „esimeseks külas“, mis sobis talle paremini, kui olla „esimene limnas“.

Tükk aega leinas ta veel Mariat taga, siis kadus viimase mälestus uute võitude tuhinas, millest temal, suurlinnalasel, ei olnud puudust provintsilinnas ja lähedates mõisates. —

Raskemeelne, däämoniline dr. Scherger pörkas kokku saatusega ja — murdus . .

Kergemeelne, iseloomutu Ladislause libises saatusest mööda, kargas ühe hüppega sellest üle nagu kirju gummipall . . .

14. Naerata v p e t t e k u j u t l u s .

Holger oli kukkudes saanud kerge peaajapõrutuse ja mitte kardetava, kuigi tublisti verd jooksva haava peas. Nädal peale ta toomist haigemajja oli ta juba jälle nii kaugel, et Schrötter talle võis teatada, mis oli välja uurinud.

Kui Schrötter tuli, oli Holger kahvatu ja kaebas vastumeelse raskuse ja valulise surve üle peas. Ta silmis oli võõras, peaaegu kartlik ilme.

Ta kuulas Schrötteri teateid näilikult ükskõikselt. Vahetevahel ilmus imelik, üleolev naeratus ta huultele, mida Schrötter ei osanud tõlgitseda.

Ta avaldas kõigeiks nõusolekut, mis Schrötter oli teinud. Schrötteril oli lõpuks mulje, et Holger tunneb igavust. Ta olekus oli midagi ebamäära tagasitõrjuvat, mis Schrötterit sundis teateid lühendama. See usaldav vahekorid näis rikutud, mis seni oli valitsenud nende vahel.

Schrötter oleks asja heameelega uurinud, kuid pidas paremaks oodata, kuni Holger

on vähem väsinud ja paremas tujus. Ta jättis sellepärast jumalaga ja lubas varsti tagasi tulla.

„Jah, tulge,“ ütles Holger peaaegu haavavalt ükskõikselt.

Murelikult pead raputades lahkus detektiiv haige juurest. —

Varsti tuli Maria. Viimastkorda oli ta haigemajas olnud, kui juhtus kokku Schrötteriga. Kuna see teda autos koju saatis, oli ta juba osaliselt kõik kuulda saanud ja hiljem Mariale veel visiidi teinud. Ta esines uuesti ja ta elu jooksis harilistes rööbastes, mis olid siledamad, kui ta Ladislausega kokku ei puutunud. „Tamaarat“ mängides ei olnud ta esinenud, et olla alati valmis, kui Ladislause arvas olevat leidnud soodsa juhuse, et teda Holgerile Tamaarana näidata. Lepingu murdmise raha oli maksnud Malcolm.

Ta uus osa oli talle algusest peale väga vastumeelne ja piinlik olnud ja ainult Ladislause pärast avaldas ta nõusolekut seda oma peale võtta. Iga päevaga kannatas ta raskemini selle all, sest tundis Holgeri vastu, kui oli õppinud teda tundma, otsekohesest sümpaatiast ja sügavat kaastundmust. Ta naiselik instinkt ütles talle, et Holger ei olnud see kelm, keda Malcolm tast teha tahtis. Kui ta märkas, kui mõttetult ja misuguse õhinaga Ladislause kaasa tegi, hakkas ta tundma selle vastu kasvavat vastumeelsust ning vihkas Malcolmit. Malcolmit raha oli ta alati tagasi lükanud. Ta lasi ainult kiini maksta kaotsiläänud lavaõhtud.

Kui mäng Holgeriga lõpuks õnnetult lõppes, murdis ta Ladislause ja Malcolmiga ja ja tundis hirmsaid südametunnistuse piinasid. Õeldes Ladislausele, et ta armastab Holgerit, tahtis ta ainult esimest vihastada ja välja kutsuda. Ta ei tunnud armastust Holgeri vastu, küll aga suurt sooja sõprust ja ühtlasi tarvidust end selle sõpruse läbi vabastada lõpulikult rabast, kuhu Ladislause oli ta kiskunud. Nüüd mõtles ta ainult, kuidas Holgeri andestust saada ja tuli sellepärast tema juure.

Holger tundis ta ära ja naeratas väsinud imestuses. Maria andis talle kimbu valgeid roose ja ütles: „Te teate, milles asi seisab, teate, mis teile on tehtud — mis mina teile olen teinud! — Kas võite mulle andeks anda?“ (Järgneb.)

Soovitame suitsetajaile kõrgevärtuslisi **A/S. „LAFERME“** paberosse ja tubakaid.

Tõtt ja nalja.

Püha jõgi Võhando.

Ajakirjast „Esthona“, mis ilmunud aastal 1828, tõlgime järgmise loo:

„Ilmja ve mõisa metsas Urvaste kihelkonnas voolab allik, mis lähedal seisva Vchando jõega ühenduses seisab. Juba hallil vanal ajal oli rahvas need mõlemad pühaks tunnistanud ja keegi ei tohtinud Võhando jõe kaldal kasvatate saarte oksa murda, kui ta ei tahtnud jumalate viha oma peale alla kutsuda. Allika ja jõe pühaduse usk oli eestlastelt ka lätlastele levinud. Eestlased hüüdsid jõe pühaks jõeks ja lätlased svehta upeks. Traditsioon oli jõeale ka kaitsevaimu annud, kelle heast tahtmisest olenes hea ilm ja kelle viha võis kaasa tuua ikalduse ja haigused.

Kui taheti vihma, siis visati midagi vette; taheti aga head ilma, siis puhastati vaikselt palvetades allikat ja jõge. Kes kas või ainsa oksa pühast metsast lõikas, suri veel samal aastal. Keegi neiu, kes enesele ühe oksa lõikas vee sügavuse mõõtmiseks, sai oma hüüde läbi: kas siin peitub siis kurat? raske haiguse, millest ta vaid sellega pääses, et ta mees jõge puhastas.

Ja seda pühadust rüvetati: seda ei võinud vaga usk kannatlikult näha. Aastal 1640 ehitas mõisahärra selle jõe kaldale veski. Suure hirmuga vaatlesid eestlased õnnetust kuuluvatav ettevõtet ja kartsid vihastatud vaimu lähenevat viha. Õnnetul koabel järgneski lähemal aastal viljalikaldus, ja mis muu asi võiski selle toonud olla kui see rüvetus? Järgmine suvi oli veel vihmase ja ikaldus üldine; kogu maal kiruti õnnetusttoovat veskit. Ei tahetud enam vihas-tava jumaluse meelepaha kannatada, vaid ot-sustati vihatud hoone hävitada ning jõgi pühaliku palvetamise järele puhastada.

Aprillikuul kogus 60 talumeest kallale tungima veskile. Aga palved ja noomitused suutsid ärevaid meeli seekord veel rahustada. Ometi teatasid mehed ähvardades, et nad tagasi tulevad, kui ilm ei parane. Ja et nende soov ei täitunud, siis tulid nad juulikuul tagasi ja panid veski valjusti karjudes põlema, lootes, et kaitsevaim neile nüüd parema ilma saadab.

Kuid asjatult. Ei mahapõletatud veski ega jõe puhastamine toonud neile rahu. Aga ebausk leidis teise tee. Tekkis kahtlus, kas mõisahärra ei ole kaitsevaimu salamahiti vihastanud. Ja temal selle eest tasu nõuda oli kõikide soov ning püüe; temale vannuti kättemaksmist. Tõusis mäss, mis levines kogu ümbrusse; isegi kaugemalt kogusid kokku eestlased ning lätlased. Mõisaomanik kutsus välja sõjaväe ja selle abiga seati kord jälle jalule.“

Kaebusekast Venemaal.

Vara hommikul, kui päike kohaliku komis-sari kabinetis heledasti sisse paist's, ilmus sinna keegi mees ja ütles närviliselt:

„Nii asi enam ei võl minna, armas kommissar Rahvas ja teenijad on pahased ja haavatud. Teie olete korraldanud, et kirjakast, kuhu kaebusekirjad pistetakse, pimedas korridoril lõppu on üles pandud. Kaebajad ei leia kasti kätte ja pealegi on ta nii kõrgele pandud, et käsi kasti avause juure ei ulata.

„Teie tahate siis,“ vastas kommissar lahkesti, „et kast peaks madalamal seisma?“

„Jah, nagu kell apteegi kojas, kuhu kõik juure ulatavad. Et lapsedki sinna oma kirjad saaks sisse lasta.“

„Hea küll! Ja siis soovite, et kast peab seisma kuski valges ruumis?“

„Muidugi!“

„Väga hea. Tahan Teie soovile vastu tulla. Nägemiseni!“

Nüüd ripub kaebusekast väga valges ja päikesepaistelises toas, väga madalas, aga keegi ei julge sinna kaebusekirja sisse lasta.

Kast ripub nimelt komisari kabinetis.

Toiduainetekaupluses.

Toiduainetekauplusesse astub lahke näoga härra:

„On Teil sprotte?“

„Muidugi, härra.“

„On Teil ka Andersoni firma sprotte?“

„Muidugi, mu härra.“

„On need midagi väärt?“

„Mu härra, kõige paremad meie linnas.“

„Noh, seda on mul Teie suust ilus kuulda. Olen nimelt Anderson ise ja tahtsin Teile kord tõestada, milline ülekohus see on, kui mulle hiljuti kirjutasit, et minu kaup — sõnnik olla!“

Honoré de Balzac

tabas kord oma teenri valelt ja pidas temale siis pika noomituskõne teemil, milline patt vale on.

„See on inimliku au vastane,“ lõpetas ta oma pika jutluse, „kui kaasinimesi valega eksiteele juhatakse.“

„Aga mispärast lasete siis Teie, kui kohtupristav tuleb, temale alati ütelda, et Teie kodus ei ole?“ mainis teener.

„Kohtupristav, mu armas Jean,“ õpetas Balzac teda veenval toonil, „pole ju meie — kaasinimene!“

Laps ja siil.

Lapsele tuleb vastu siil.

„Tere, siil,“ ütleb laps. „Kus sa kogu pika talve olid?“

„Magasin,“ vastab siil.

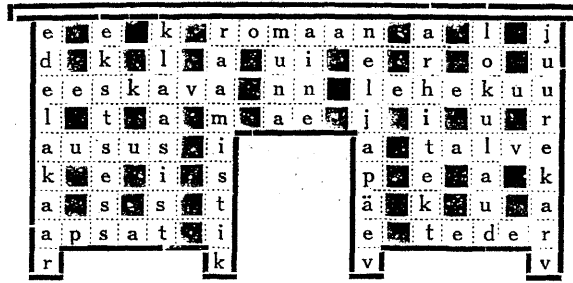
„Kogu pika, pika talve?“ usutab laps.

„Jah, ja miks siis mitte?“ vastab siil. „See on ju väga ilus.“

„Vaene siil,“ ütleb laps. „Sina magasid, kuna meil jõululaps käis.“

Mõistatuse lahendus.

Nr. 3 (189).

Imestamisväärt odavasti, kergesti ja **puhtaks** pesete oma pesu pesupulbriga

LUMIWALG

ühes sellega pike n d a t e k a **pesu vastupidavust**, samuti **söögi- ja kööginõud ning mustad ja rasvased käed saavad imestamisväärt kergesti puhtaks.** Nõudke igal pool.

Pealadu: Tallinn, Suur Pärnu maantee, nr. 48.

KÜBARAÄRI

Väike Karja tän. 4. II. korral (kangialt sissekäik).

Alati saadaval suures valikus heast materjalist moodsaid kübaraid. Vana kübarate vormimine, värvimine ja puhastamine.

MILLER autokummide

paremused on:

- 1) ühest tükist tald ja küljed, seepärast ei murdu;
- 2) lai teepinnakujuline tald ja seega aeglane kulumine;
- 3) ühtlane paindumus ja suur elastsus, seega väike sisemine hõõrumissoojus ja rohke kilomeetrite arv.

Uued alandatud hinnad.

Tallinna ladu:

Heinr. Lagus,

Müürivahe, 16, Laenuvõtte majas,
uks B. Telefon (2)12-53.

Shokoladi-
— kakao- ja kompvektivabrik —

A. Brandmann

TALLINN,

V. Tartu mnt. 4/6.

Telefon 15-94.

Ilmakuulsaid
„DÜRKOPP”

ja rootsi suurima
jalgrattatehase A.
B. Nymans Verk-
städer

„HERMES”

jalgrattaid

soovitab

DÜRKOPP

C.-ü. Systema

Tallinn, Raekoja plats 5. Tel. 709.

(Voorimehe tän. nurgal).

Kodumaa tööstus

A.S. „VILL” Narvas

Vabriku ladu TALLINNAS,

S. Karja 14,

S. Karja 14.

A. Taub'i karusnaha äris,

Müügil:

*Milanaise siidi trikoo-
riie, charmeuse siidi-
trikoo pesuriie, valmis
naiste ja laste klei-
did, pluusid, pyjamad,
jumperid, kombineed,
schlüpferid, jne. jne.*

Müük suurel ja väiksel arvil odava

vabriku hinnakirja järel.

Tarvitajad teavad juba, et suurim ja täielikum
riidekaubamaja on „**LADU**”

Tallinn, Valli tän. 4, tel. 3-23.

Alati saadaval suures valikus igasugu **kodu- ja välismaa**
vabrikute riidekaupu uuemates mustrites ja värvides,
kõige odavamate päevahindadega.

Müük suurel ja väiksel arvil.

Müük suurel ja väiksel arvil.